
ZARAZNE BOLESTI U FEDERACIJI BIH

2014. GODINA

 ZAVOD ZA JAVNO ZDRAVSTVO FBiH
INSTITUTE FOR PUBLIC HEALTH FB&H

SLUŽBA ZA EPIDEMIOLOGIJU

**ZAVOD ZA JAVNO ZDRAVSTVO FBIH
INSTITUTE FOR PUBLIC HEALTH FB&H**

Sarajevo/Mostar, 2014.

Godina XX

Broj 33.

- **ANALIZA KRETANJA ZARAZNIH BOLESTI U FEDERACIJI BOSNE I HERCEGOVINE U 2014. GODINI**
- **ANALIZA PROVOĐENJA PROGRAMA OBVEZNE IMUNIZACIJE U FEDERACIJI BOSNE I HERCEGOVINE U 2014. GODINI**

ZARAZNE BOLESTI U FBIH 2014. GODINA

Izdavač: Zavod za javno zdravstvo FBiH/ Institute for Public health FB&H

Sarajevo, M.Tita 9; Mostar, Vukovarska 46

Direktor Zavoda:
Prim. Dr. Željko Ler

Glavni urednik
Doc.dr.sci. Jelena Ravlije

Uređivački kolegij

Dr. Marija Zeljko
Dr.Mirsada Mulaomerović
Mr.sci.dr. Sanjin Musa
Dipl.sanit. ing. Mira Pupić
Med.tehničar Azemina Bešić
Dipl.med sestra Emilija Primorac
Dipl.sanit.ing Mirsad Smječanin

Štampa:
Meligraf d.o.o. Sarajevo

SADRŽAJ

I. ANALIZA KRETANJA ZARAZNIH BOLESTI U FEDERACIJI BiH U 2014. GODINI

U V O D	3
1. PRIKAZ REGISTRIRANIH ZARAZNIH BOLESTI U FBiH U 2014. GODINI	4
1.1. VODEĆE ZARAZNE BOLESTI	5
1.2. ZARAZNE BOLESTI PREMA PUTU PRIJENOSA	7
1.2.1 RESPIRATORNE ZARAZNE BOLESTI	8
1.2.2 CRIJEVNE ZARAZNE BOLESTI	12
1.2.3 PARAZITARNE BOLESTI	15
1.2.4 SPOLNO PRENOSIVE INFEKCIJE	17
1.2.5 ANTROPOZOONOZE	19
1.2.6 OSTALE ZARAZNE BOLESTI	20
2. EPIDEMIJE ZARAZNIH BOLESTI	21
3. ZAKLJUČAK	23
4. A N E K S I	24

II. ANALIZA PROVOĐENJA PROGRAMA OBVEZNE IMUNIZACIJE U FBiH U 2014. GODINI

UVOD	37
1. PROGRAM IMUNIZACIJE U FBiH	37
1.1. OBUHVAT CIJEPLJENJEM U FBiH PREMA PROGRAMU OBVEZNE IMUNIZACIJE	38
1.1.1 IMUNIZACIJA PROTIV TUBERKULOZE	41
1.1.2 IMUNIZACIJA PROTIV HEPATITISA B	41
1.1.3 IMUNIZACIJA PROTIV DIFTERIJE, TETANUSA, PERTUSISA I POLIOMIJELITISA	42
1.1.4 IMUNIZACIJA PROTIV BOLESTI UZROKOVANIH HEMOFILUSOM INFLUENCE TIP B	44
1.1.5 IMUNIZACIJA PROTIV MORBILA, RUBEOLE I PAROTITISA	45
2. POSTVAKCINALNE REAKCIJE	45
3. EPI BOLESTI	46
3.1. NADZOR NAD AFP (AKUTNA FLAKCIDNA PARALIZA)	49
4. ZAKLJUČCI	52
5. PREPORUKE	52

U V O D

Unatoč tome što su Zarazne bolesti većim dijelom stavljene pod kontrolu, one su i dalje od posebnog javnozdravstvenog značaja, a njihova kontrola i suzbijanje nije moguće bez odgovarajućeg sustava epidemiološkog nadzora. Nadzor predstavlja stalno, sistematsko prikupljanje, analizu i tumačenje podataka o određenoj pojavi vezanoj za zdravlje, kao i povratnu informaciju onima koji sudjeluju u prikupljanju podataka ili njihovom korištenju.

Problem zaraznih bolesti, osobito moguća pojava novih kao i ponovna pojava „starih“, gotovo zaboravljenih infektivnih bolesti, uvijek je aktualan, i na njihovu pojavu, održavanje, širenje, mogu utjecati brojni čimbenici: demografske, klimatske promjene, međunarodni promet, otpornost mikroorganizama, promjene u navikama, ponašanju ljudi, vanredna stanja itd. Generalno promatrano, epidemiološka situacija u Federaciji BiH se može ocijeniti kao povoljna, s tim da postoje ekološki uslovi i faktori rizika za pojavu i širenje zaraznih bolesti, koji se odgovarajućim mjerama moraju držati pod kontrolom.

Epidemiološki nadzor u Federaciji BiH se temelji na obveznom prijavljivanju zaraznih bolesti (sukladno Zakonu o zaštiti stanovništva od zaraznih bolesti, Sl.n. FBiH br.29/05 i Pravilniku o načinu prijavljivanja zaraznih bolesti, Sl.n. FBiH br 101/12). Prijave oboljelih od zaraznih bolesti koje podliježu obveznoj prijavi, kao i epidemije zaraznih bolesti, izvješća o provedbi programa obvezne imunizacije, služba za epidemiologiju Zavoda za javno zdravstvo FBiH kontinuirano prikuplja i analizira, prati stanje zaraznih bolesti, pokrivenost cijepljenjem, vrši procjenu epidemiološke situacije, evaluaciju poduzetih mjera prevencije i suzbijanja. Zaštita od zaraznih bolesti podrazumijeva efektivan sustav monitoringa i evaluacije pri čemu „nadzor predstavlja informaciju za akciju“.

Za efektivnu kontrolu zaraznih bolesti potrebno je dalje jačanje kapaciteta na svim razinama nadzora, osobito uspostava i jačanje kapaciteta ranog obavješćavanja i uzbunjivanja (ALERT), efektivno korištenje informacija za kontrolu javnozdravstvenih prijetnji, reduciranje ukupnog tereta zaraznih bolesti. Sveobuhvatnim kontinuiranim praćenjem i evaluacijom, sustav nadzora treba osiguravati informacije radi sagledavanja epidemiološke situacije, praćenja učestalosti oboljevanja i umiranja od zaraznih bolesti na području Federacije BiH, blagovremenog otkrivanja epidemija, predlaganja i poduzimanja mjera prevencije i unapređenja zdravlja stanovništva u odnosu na zarazne bolesti.

Služba za epidemiologiju

1. PRIKAZ REGISTRIRANIH ZARAZNIH BOLESTI U FBiH U 2014. GODINI

Na temelju važećih zakonskih propisa, stanje zaraznih bolesti u F/BiH se kontinuirano prati stalnim središnjim nadzorom, usmjeravanjem i koordinacijom mjera praćenja, sprječavanja i suzbijanja, kroz stručno i funkcionalno povezivanje svih dijelova zdravstvenog sustava, od primarne do bolničke zdravstvene zaštite. U 2014. godini je prijavljeno 49.840 oboljelih od zaraznih bolesti, od čega 30.658 od gripe/bolesti sličnih gripi i 19.182 od ostalih zaraznih bolesti.

Tablica 1. Oboljeli/umrli od zaraznih bolesti u FBiH, po prijavama s terena

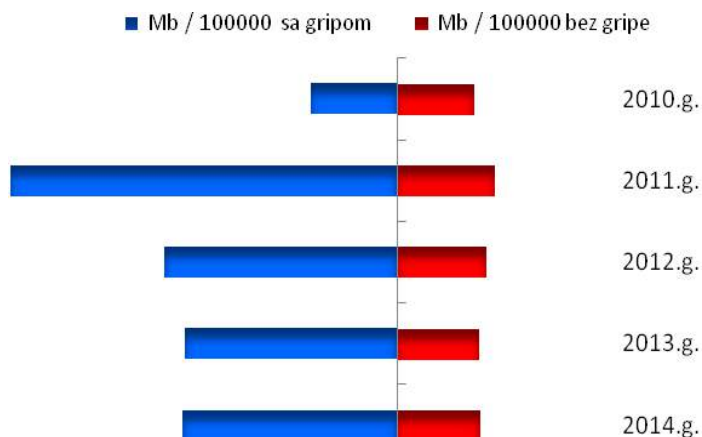
Godina	Broj oboljelih	Mb/100000	Broj umrlih	Mt/100000
2014	49840	2132,90	53	2,26
2013	49375	2112,57	37	1,45
2012	53878	2304,17	51	2,18
2011	89731	3837,50	40	1,71
2010	19973	854,40	39	1,66

Ukupan broj prijavljenih slučajeva zaraznih bolesti u 2014. godini je gotovo isti kao u 2013. godini.

Broj prijavljenih umrlih od zaraznih bolesti (prema podacima s terena-prijave) u proteklom petogodišnjem razdoblju se kretao u rasponu od 37 (2013. godina) do 53 (2014. godina).

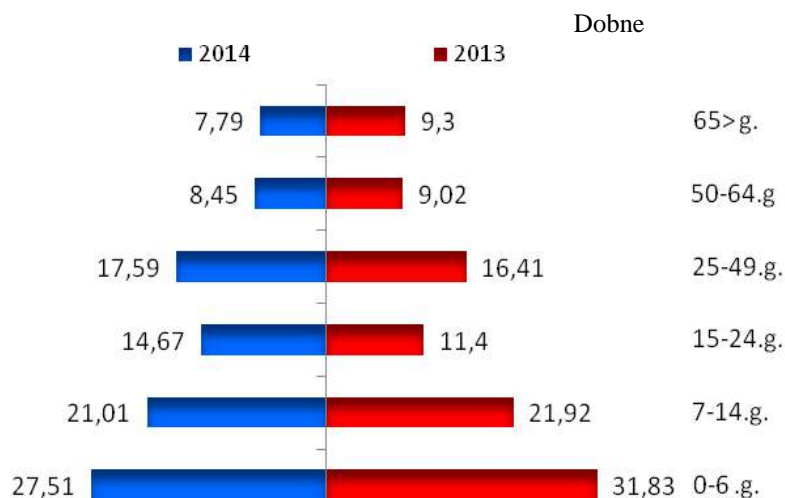
Ciklično kretanje stope obolijevanja u prethodnom petogodišnjem razdoblju se objašnjava različitim stopom obolijevanja od gripe koju registrira sustav nadzora. Najmanja stopa Mb zaraznih bolesti s gripom registrirana je 2010. godine, a najveća 2011. godine.

Grafikon 1. Zarazne bolesti (sa i bez gripe), u FBiH, 2010-2014. g., Mb/100000 st.

Među registriranim oboljelim od zaraznih bolesti (bez gripe) u FBiH u 2014. godini, više od polovine (53,70%) su mlađi od 15, odnosno 68,22% čine mlađi od 25 godina. S obzirom na spol, 47,49% oboljelih je muškog, a 52,51% ženskog spola.

Grafikon 2. Zarazne bolesti (bez gripe) u FBiH, usporedno 2014. i 2013. g., po dobi (indeks strukture)

U proteklom petogodišnjem razdoblju (2010.-2014. godina) morbiditet se kretao u rasponu od 13065,18/100000 stanovnika u Sarajevskom (2012. godine) do 224,72/100000 u Zapadno-hercegovačkom kantonu (2010. godine).

Tablica 2. Zarazne bolesti (s gripom), u razdoblju od 2010. do 2014. godine, po kantonima

Godina	2010		2011		2012		2013		2014	
	Broj oboljelih	Mb/100000	Broj oboljelih	Mb/100000	Broj oboljelih	Mb/100000	Broj oboljelih	Mb/100000	Broj oboljelih	Mb/100000
Unsko-sanski	1781	618,68	5118	1778,10	4765	1655,17	4325	1503,71	3989	1388,15
Posavski	139	351,72	416	1050,90	222	564,78	244	626,28	118	305,15
Tuzlanski	3309	663,06	9424	1888,74	6078	1217,79	8830	1769,75	9686	1940,52
Zeničko-dobojski	4423	1105,40	11965	2992,33	6137	1535,73	7145	1792,27	8838	2221,65
Bosansko-podrinjski	287	871,52	927	2824,67	505	1545,52	993	3062,16	407	1256,56
Srednjobosanski	1591	624,97	6725	2647,61	2173	856,89	1431	565,27	3311	1310,91
Hercegovačko-neretvanski	1252	555,78	10748	4778,97	2264	1007,28	2583	1151,13	1411	629,83
Zapadno-hercegovački	183	224,72	4705	5779,10	2023	2482,60	2455	3009,68	2467	3022,28
Sarajevski	6818	1561,48	38784	8839,52	57584	13065,18	21001	4744,17	19278	4333,59
Kanton 10	190	236,55	919	1150,49	291	336,73	369	467,98	335	427,49

1.1.VODEĆE ZARAZNE BOLESTI

Zarazne bolesti navedene u tablici 3. su bile među deset vodećih zaraznih bolesti u svakoj godini prethodnog petogodišnjeg razdoblja.

Od cijepljenjem pravećabilnih bolesti, rubeola je 2010.godine bila na četvrtom, a zaušnjaci 2011. na trećem mjestu. Na četvrtom mjestu 2012. su bili zaušnjaci, a morbili na četvrtom mjestu 2014. g. kao posljedica njihova epidemijskog izbijanja.

Tablica 3. Vodeće zarazne bolesti u FBiH, 2010-2014g.

Bolest	Prosječan godišnji broj oboljelih
ILI/ gripa	32709
Varicellae	7143
Enterocolitis acuta	3958
Scabies	990
TBC respiratornog sustava	840
Angina streptococcica	829
Toxiinfectio alimentaris	680

Deset vodećih zaraznih bolesti u 2014. g. čine 95,73% svih registriranih slučajeva zaraznih bolesti što je neznatno manje nego u 2013. g. (96,98%).

Među vodećim zaraznim bolestima najviše je respiratornih (gripa/bolesti slične gripi, varicelle, streptokokna angina, TBC respiratornog sustava, morbili, scarlatina i infektivna mononukleoza), dvije crijevne (akutni enterokolitis i trovanje hranom) i jedna parazitoza (skabijes). Bolesti iz ostalih skupina zaraznih bolesti (antropozoonoze i spolno prenosive bolesti) ne nalaze se među deset vodećih zaraznih bolesti.

Tablica 4. Deset vodećih zaraznih bolesti u FBiH, usporedno 2014. i 2013.g.

2014				2013			
Rang	Bolest	Broj registriranih slučajeva	Mb/100000	Rang	Bolest	Broj registriranih slučajeva	Mb/100000
1	ILI/ gripa	30658	1312,01	1	ILI/ gripa	30400	1300,70
2	Varicellae	5350	228,95	2	Varicellae	9390	401,76
3	Enterocolitis acuta	3500	149,78	3	Enterocolitis acuta	3386	144,87
4	Morbilli	3426	146,62	4	Scabies	1085	46,42
5	Scabies	1463	62,61	5	Angina streptococcica	885	37,86
6	Angina streptococcica	807	34,54	6	TBC resp. sustava	772	33,03
7	Herpes zoster	791	33,85	7	Herpes zoster	622	26,61
8	TBC resp. sustava	773	33,08	8	Scarlatina	570	24,38
9	Scarlatina	525	22,47	9	Toxiinfectio alimentaris	445	19,03
10	Toxiinfectio alimentaris	423	18,10	10	Mononucleosis inf.	272	12,83

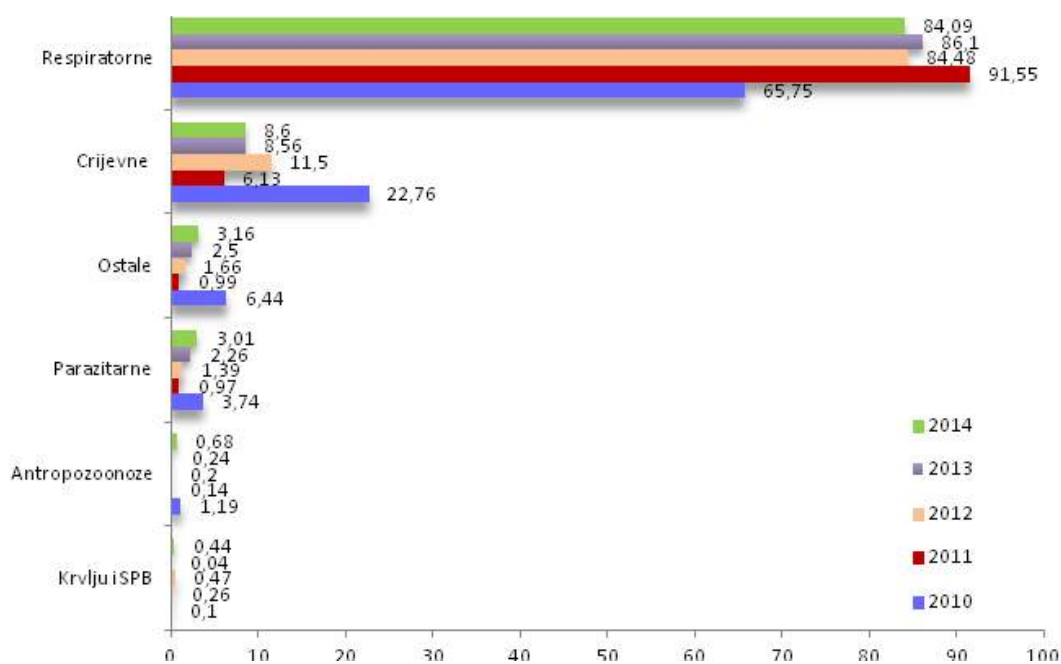
1.2. ZARAZNE BOLESTI PREMA PUTU PRIJENOSA

U ukupnom obolijevanju od zaraznih bolesti u 2014. godini najveći udio (84,09%) čine respiratorne zarazne bolesti, što je manje nego u 2013. godini (86,01%).

Udio crijevnih zaraznih bolesti (8,60%) je isti kao i 2013. godine (8,56%). U 2014. godini je registrirano više parazitarnih bolesti (3,01%) nego prethodne godine (2,26%), prije svega zbog većeg broja slučajeva skabijesa. Neznatan udio registriranih krvlju/spolno prenosivih zaraznih bolesti (0,44%) treba uzeti s rezervom (podprijavljanje/stigmatizacija kao mogući problem).

Iako, u ukupnom obolijevanju od zaraznih bolesti u 2014. godini, antropozoonoze sudjeluju samo sa 0,68%, posljednjih nekoliko godina predstavljaju značajan problem i zdravstvene i veterinarske službe.

Grafikon 3. Zarazne bolesti u FBiH, 2010-2014. godina, prema putu prijenosa (indeks strukture)

1.2.1 RESPIRATORNE ZARAZNE BOLESTI

Tijekom 2014. godine registrirano je 41.913 osoba oboljelih od respiratornih zaraznih bolesti. Stopa Mb (1793,66/100000) je za 1,32% manja u odnosu na 2013. godinu.

Među respiratornim zaraznim bolestima u 2014. godini, dominira gripa/bolesti slične gripi (73,14%), sa neznatno manjim brojem registriranih oboljelih u odnosu na 2013. godinu.

Tablica 5. Respiratorne zarazne bolesti u FBiH, broj oboljelih i stopa Mb, 2014 i 2013. g.

Bolest	2014		2013	
	Broj slučajeva	Mb/100000	Broj slučajeva	Mb/100000
ILI/gripa	30658	1312,01	30400	1300,7
Varicellae	5350	228,95	9390	401,8
Angina streptococcica	807	34,54	885	37,87
TBC respiratornog sustava	773	33,08	772	33,03
Scarlatina	525	22,47	570	24,39
Mononucleosis infectio	198	8,47	272	11,64
Parotitis epidemica	117	5,01	122	5,22
Pertussis	41	1,75	39	1,66
Meningitis epidemica	7	0,30	8	0,34
Morbilli	3426	146,62	6	0,25
Rubeola	5	0,21	4	0,17
Sepsis meningococcica	3	0,13	3	0,12
Infectio pneumococcica	1	0,04	-	-

Najveća stopa obolijevanja od respiratornih zaraznih bolesti u 2014. godini je registrirana u Sarajevskom kantonu.

Tablica 6. Respiratorne zarazne bolesti (sa i bez gripe) u FBiH, 2014. g. po kantonima, Mb/100000 st.

KANTON	Mb/ 100000 sa gripom	Mb/ 100000 bez gripe
Unsko-sanski	1076,34	489,62
Posavski	162,92	147,40
Tuzlanski	1684,88	368,23
Zeničko-dobojski	1859,16	554,02
Bosansko-podrinjski	243,90	243,90
Srednje bosanski	1105,42	994,95
Hercegovačko-neretvanski	357,54	293,71
Zapadno-hercegovački	2919,27	130,01
Sarajevski	3736,08	477,68
Kanton 10	356,02	343,26

GRIPA

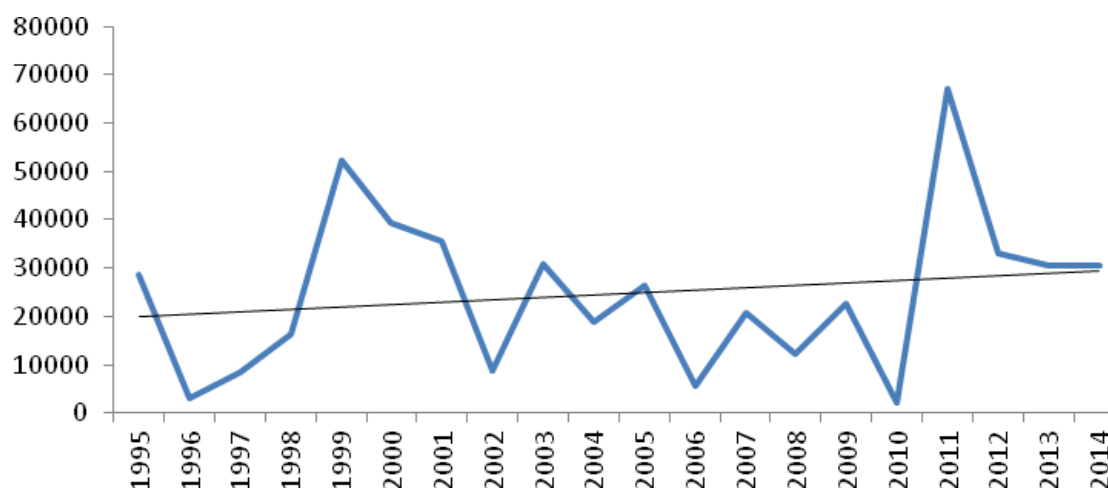
Praćenje kretanja gripe zauzima posebnu pažnju, naročito nakon pandemije 2009. godine, kada su se otkrili nedostaci u sistemu nadzora na globalnom nivou, zbog čega su Svjetska zdravstvena organizacija (SZO) i Europski centar za prevenciju i nadzor bolesti (ECDC) izdali preporuke za praćenje epidemioloških, kliničkih i virusoloških karakteristika gripe.

Epidemiološki nadzor nad gripom u sezoni 2014/2015 započeo je kao pilot projekt sentinel nadzora u BiH. Kroz taj nadzor obuhvaćen je i nadzor nad oboljenjima sličnim gripu (ILI), nadzor nad akutnim respiratornim infekcijama (ARI), te nad teškim akutnim respiratornim sindromom (SARI) kao i nadzor nad mortalitetom vezanim uz gripu.

Od 1995. godine najveća aktivnost gripe zabilježena je 2011. godine, s blizu 70.000 prijavljenih slučajeva.

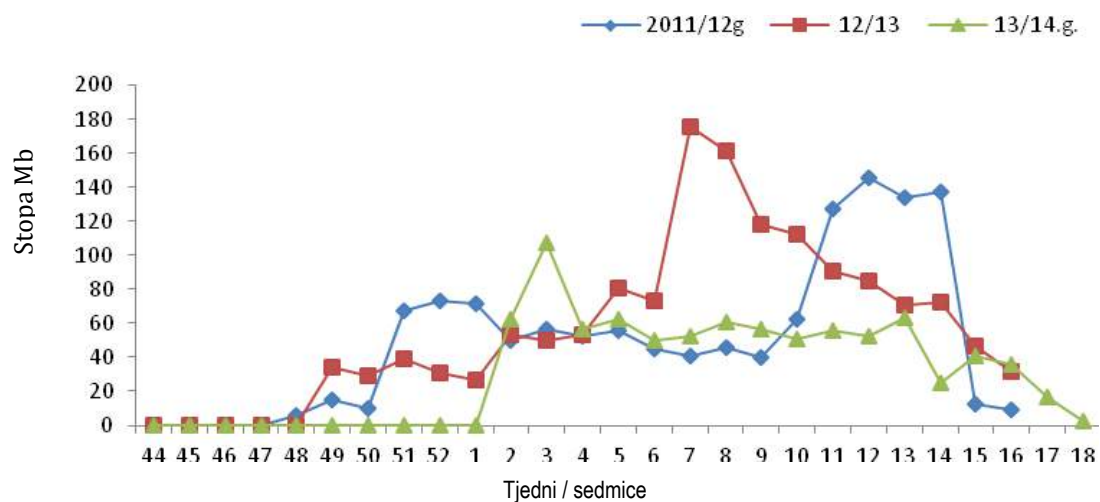
U 2014. godini, registrirano je 30.658 oboljelih od gripe (1312,01/100000). Najveća stopa Mb registrirana je u Sarajevskom (3258,39/100000), te u Zapadno-hercegovačkom kantonu (2789,26/100000).

Grafikon 4. Registrirani slučajevi gripe na području FBiH, razdoblje 1995-2014.g.

Obolijevanje od ILI/gripe po sezonama se znatno razlikuje od kalendarskog/godišnjeg praćenja gripe. U sezoni 2013/14. aktivnost gripe je započela tek početkom 2014. godine, s najvećim registriranim brojem oboljelih koncem drugog i početkom trećeg mjeseca. U prethodnoj sezoni (2012/13.) obolijevanje od gripe je registrirano već u prosincu 2013. godine, s najvećim brojem oboljelih sredinom drugog mjeseca 2013. godine. U sezoni 2013/2014. godine, u cirkulaciji su bila tri tipa virusa gripe, A (H1N), A (H3N2) i tip B.

Grafikon 5. Obolijevanje o ILI/gripe u FBiH, sezona 2011/12. , 2012/13. i 2013/2014 g., po tjednima

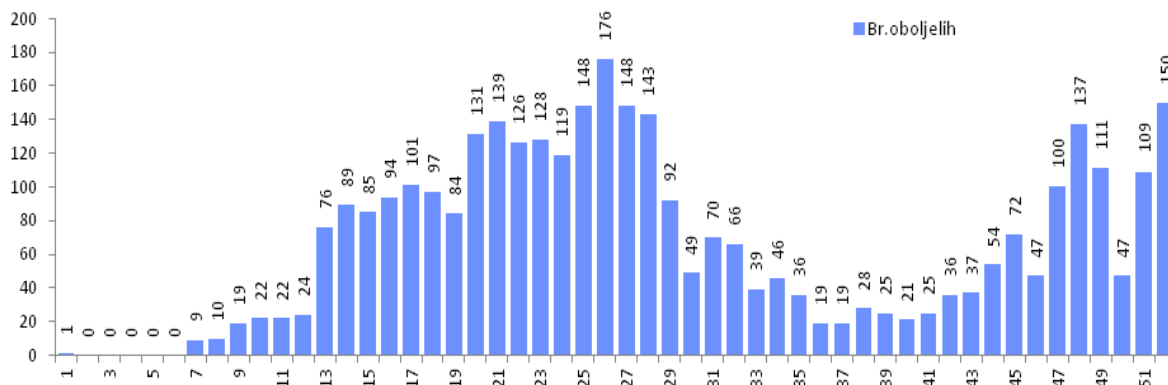
MORBILI

U razdoblju od početka veljače do konca 2014. godine, u epidemiji morbila u FBiH je registrirano 3426 oboljelih. Epidemija je izbila početkom veljače 2014. u općini Bugojno, među populacijom školske djece, odakle se potom proširila na ostale općine kantona Središnja Bosna, a zatim i na druge kantone (Tablica 1.).

Tablica 7. Kretanje broja oboljelih od morbila na pojedinim kantonima, po mjesecima

Kanton	Mjeseci/2014												Ukupno
	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	
USK				1	7	49	70	21	19	51	169	193	580
POS													
TUZ	1		2		3		9		11	50	109	186	371
ZDK			2	6	35	43	27	27	19	32	57	14	262
BPK													
SBK		38	140	327	426	236	71	19	2	6	4	1	1270
HNK				3	8	9	12	1	5	11		2	51
ZHK													
SAR				33	96	235	313	119	38	20	17	21	892
HBK													
F/BIH	1	38	144	370	575	572	502	187	94	170	356	417	3426

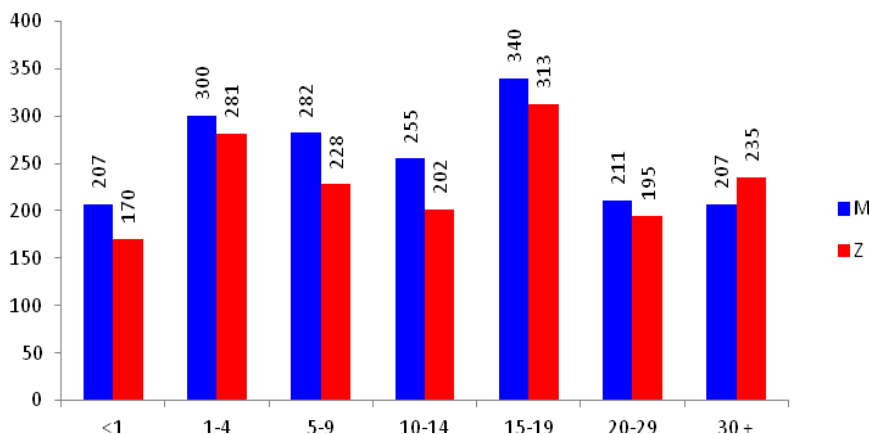
Grafikon 6. Registrirani slučajevi morbila u FBiH, u razdoblju II-XII mjesec 2014.godine, po tjednu izbijanja osipa. (n =3426)

Tijekom prvog vala izbijanja, od početka veljače 2014. do kraja srpnja 2014. godine, registriran je 2.201 slučaj morbila, uglavnom u kantonima Središnja Bosna, Zeničko-dobojskom i Sarajevskom. U drugom epidemijskom valu (od kolovoza 2014. godine do prosinca 2014. godine) registrirano je dodatnih 1.224 slučaja, uglavnom u Tuzlanskom i Unsko-sanskom kantonu. Tijekom drugog vala, nastavlja se širenje morbila i na području tri ranije najviše pogođena kantona (Središnja Bosna, Zeničko-dobojski i Sarajevski).

Dobno/spolna distribucija oboljelih od morbila

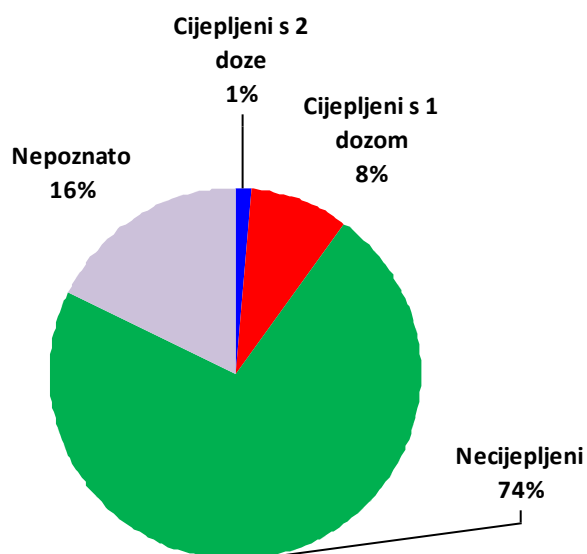
Grafikon 7. Registrirani slučajevi morbila u FBiH, (II-XII 2014.god.), po dobi i spolu

Najveći broj prijavljenih slučajeva oboljelih od morbila pripada dobnoj skupini od 15-19 godina (653 slučaja), zatim u dobi od 1-4 godine (581 oboljeli) i 510 prijavljenih slučajeva u dobi od 5 - 9 godina. Nadalje, sve dobne skupine pokazuju nešto veći udio oboljelih muškog spola, s izuzetkom onih u dobi iznad 30 godina (Grafikon 6).

Cijepni status oboljelih od morbila

Grafikon 8. Cijepni status oboljelih od morbila u FBiH, II-XII 2014.g. (n = 3426)

Većina oboljelih (74%) nisu bili cijepljeni protiv morbila. Za prevenciju morbila, preporučuje se rutinsko cijepljenje s dvije doze MMR cjepiva, s prvom dozom u dobi od 12 mjeseci, i drugom dozom u dobi od šest godina (s polaskom u školu).

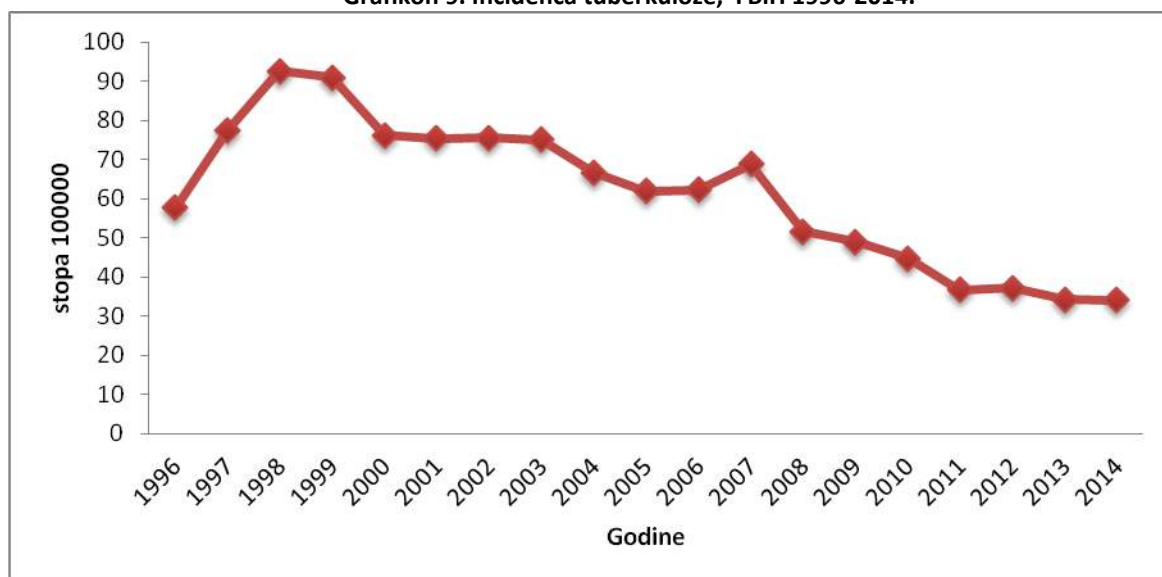
TUBERKULOZA

Prema rezultatima pasivnog nadzora, u Federaciji BiH u 2014. godini registrirane su 773 osobe oboljele od tuberkuloze, odnosno stopa oboljevanja iznosi 33,08/100000 stanovnika. Broj oboljelih od tuberkuloze je gotovo identičan onom u 2013. godini, kada je iznosio 772 slučaja, s stopom oboljevanja 33,03/100000 stanovnika. Prema broju oboljelih od respiratornih bolesti u Federaciji BiH u 2014. godini, tuberkuloza se nalazi na četvrtom mjestu, nakon gripe/ILI, varicela i streptokokne angine.

Tuberkuloza je oboljenje koje se prema *Pravilniku o načinu prijavljivanja zaraznih bolesti* prijavljuje prema posebnim propisima, odnosno prema Federalnom programu za kontrolu tuberkuloze. Navedeni program obuhvata mrežu jedinica za kontrolu tuberkuloze (NTP jedinice) lociranu u svima kantonima, odnosno na nivou Federacije BiH. NTP jedinice prikupljaju sve podatke o tuberkulozi u kantonu (prijave, objave, vode registar tuberkuloze kantona), analiziraju podatke i planiraju sprovođenje mjera, prave adekvatne izvještaje na tipskim obrascima i u elektronskoj formi, usko sarađuju sa drugim NTP jedinicama, odnosno sa Federalnom NTP jedinicom (Federalna NTP jedinica nalazi se na Klinici za plućne bolesti, Kliničkog centra Univerziteta u Sarajevu).

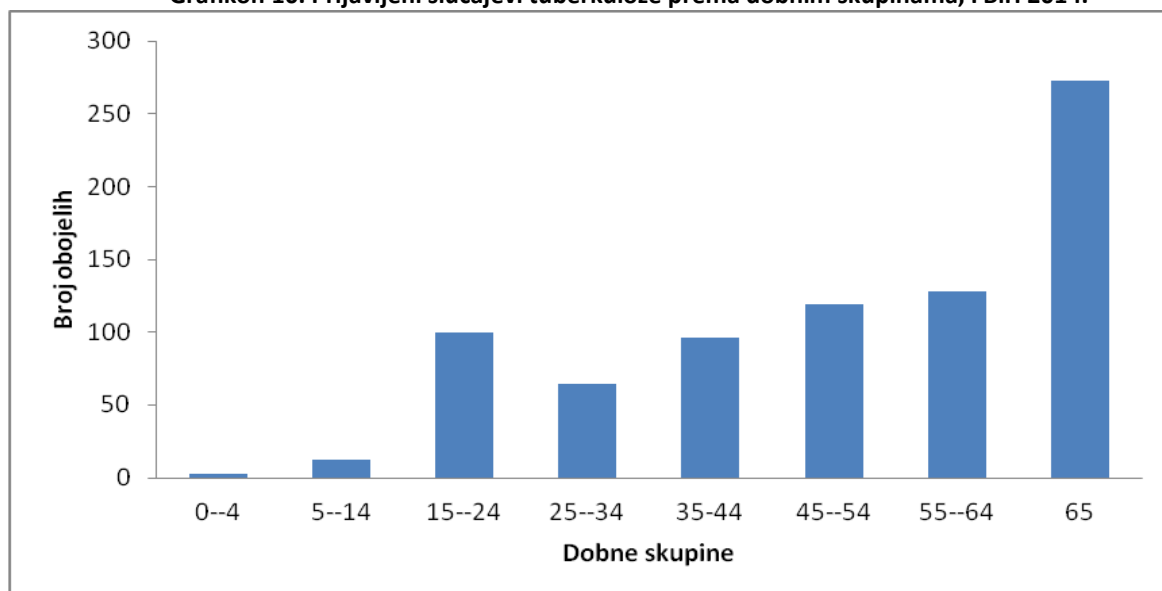
Prema podacima Federalnog registra za tuberkulozu, u 2014. godini prijavljeno je 795 slučajeva tuberkuloze. Prijavljena stopa oboljevanja iznosi 34,02/100000 stanovnika. U razdoblju 1996-2014. godina, u Federaciji Bosne i Hercegovine, stopa oboljevanja od tuberkuloze se kretala u rasponu od 91 oboljelog (1998.) do 34 oboljelih na 100000 stanovnika (2013. i 2014.).

Grafikon 9. Incidenca tuberkuloze, FBiH 1996-2014.

U 2014. godini, u ukupnom broju oboljelih od tuberkuloze bilo je 459 osoba muškog (57,7%) i 336 ženskog spola (42,3%). Najviše prijavljenih slučajeva tuberkuloze je u dobnoj skupini preko 65 godina. Značaj broj prijavljenih slučajeva je i u dobnoj skupini od 15-24 godine (100 slučajeva ili 12,5%). Djeca ispod 15 godina činila su 1,8% (15 slučajeva) u ukupnom boju oboljelih od tuberkuloze.

Grafikon 10. Prijavljeni slučajevi tuberkuloze prema dobnim skupinama, FBiH 2014.

Među 795 prijavljenih slučajeva tuberkuloze u 2014. godini, 90,7% (721 slučaj) su novootkriveni slučajevi, dok su 9,3% (74 slučaja) recidivi.

Tablica 8. Prijavljeni slučajevi tuberkuloze prema kantonima, rezultatima razmaza sputuma (direktna mikroskopija) i kulture +/- M. tuberculosis, FBiH 2014.

KANTON	POZITIVNI RAZMAZ SPUTUMA		POZITIVNA KULTURA		UKUPAN BROJ REGISTRIRANIH TB SLUČAJEVA		
	N	%	N	%	N	%	Mb/100000
Unsko-sanski	62	40,3	83	53,8	154	19,4	53,6
Posavski	8	44,4	9	50,0	18	2,3	46,5
Tuzlanski	84	37,8	114	51,3	222	27,9	44,5
Zeničko-dobojski	43	26,3	49	30,0	163	20,5	40,97
Bosansko-podrinjski	6	75,0	7	87,5	8	1,0	24,7
Srednjobosanski	38	46,3	45	54,8	82	10,3	32,5
Hercegovačko-neretvanski	23	69,6	23	69,6	33	4,2	14,7
Zapadno-hercegovački	3	33,3	3	33,3	9	1,1	11,0
Sarajevski	59	59,5	80	80,8	99	12,5	22,3
Kanton 10	1	14,2	1	14,2	7	0,9	8,9
UKUPNO	327	41,1	414	52,1	795	100	34,02

Najviše slučajeva tuberkuloze registrirano je u Tuzlanskom (222), Zeničko-dobojskom (163) i Unsko-sanskom kantonu (154). Najveći morbiditet se registira u Unsko-sanskom (53,6/100000), Posavskom (46,5/100000) i Tuzlanskom kantonu (44,5/100000). Od 795 prijavljenih slučajeva tuberkuloze, udio slučajeva pozitivnog razmaza sputuma bio je 41,1%, dok je udio slučajeva s pozitivnim nalazom kulture bio 52,1%. Udio kultura pozitivnih slučajeva se kretao u rasponu od 14,2% (Kanton 10) do 87,5% i 80,8% (Bosansko-podrinjski i Sarajevski kanton).

Od ukupnog broja slučajeva tuberkuloze prijavljenih u 2014. godini, 658 (82,8%) čini plućna tuberkuloza, 103 (13,0%) vanplućna tuberkuloza i 34 (4,3%) plućna i vanplućna tuberkuloza. Među vanplućnom tuberkulozom bilo je 96 slučajeva pleuralne, 13 koštano-zglobne, 12 limfatične ekstratorakalne i 9 limfatične intratorakalne tuberkuloze. Registrirano je i 5 slučajeva meningitisa, 4 slučaja genito-urinarne i 3 slučaja diseminirane tuberkuloze.

U 2014. godini registrirana su 2 slučaja MDR tuberkuloze (tuberkuloze rezistentne na više lijekova).

Od 800 slučajeva tuberkuloze iz 2013., čiji je ishod liječenja prijavljen u 2014. godini, 637 (79,6%) je uspješno tretirano i završilo liječenje, 58 (7,3%) je umrlo, kod 20 (2,5%) slučajeva ishod liječenja je bio neuspješan, kod 1 slučaja (0,1%) liječenje je prekinuto i 84 (10,5%) slučaja nisu evaluirana.

Programske aktivnosti podržane projektom finansiranim od strane Globalnog fonda za borbu protiv AIDS-a, tuberkuloze i malarije (GFATM) potpomogle su i inicirale izradu različitih programa kontrole tuberkuloze u Federaciji BiH, između ostalog i mrežu NTP jedinica, kao i uspostavu web orijentirane elektronske baze podataka o tuberkulozi, koja obuhvaća sve važeće standardne obrasce prijave tuberkuloze. Za očekivati je osiguranje potpune funkcionalnosti elektronske baze podataka i harmonizaciju izvještavanja kada je riječ o oboljevanju od tuberkuloze u Bosni i Hercegovini.

1.2.2 CRIJEVNE ZARAZNE BOLESTI

Tijekom 2014. godine, na području FBiH registrirano je 4289 osoba oboljelih od crijevnih zaraznih bolesti. Stopa obolijevanja (183,54/100000) je za 0,24% veća u odnosu na 2013. godinu.

U grupi crijevnih zaraznih bolesti najzastupljeniji je enterocolitis acuta (81,60%), na drugom mjestu su trovanja hranom (9,86%), a na trećem salmoneloze (6,08%).

Tablica 9. Crijevne zarazne bolesti (broj oboljelih i Mb/100000 stan.) u FBiH, 2014. i 2013.g.

Bolest	2014.g.		2013.g.	
	Broj slučajeva	Mb/100000	Broj slučajeva	Mb/100000
Enterocolitis acuta	3500	149,78	3386	144,87
Toxiinfectio alimentaris	423	18,10	445	19,04
Salmonellosis	261	11,17	225	9,63
Hepatitis virosa A	63	2,70	140	5,99
Meningitis virosa	42	1,80	29	1,24
Dysenteria bacillaris			3	0,13

Analiza prijava laboratorijski izoliranih uzročnika pokazuje da su među izoliranim uzročnicima crijevnih zaraznih bolesti najčešće salmonele. Premda se broj prijavljenih laboratorijski utvrđenih uzročnika zaraznih bolesti ne može direktno uspoređivati s brojem prijavljenih slučajeva oboljenja (kliconoštvo, ponovljena ispitivanja), laboratorijski rezultati potvrđuju da niska učestalost nekih etioloških entiteta (šigeloza, jersinioza) nisu posljedica podprijavljanja. Najveći broj oboljelih od crijevnih zaraznih bolesti je u dobi 0-6 godina (26,60%), zatim u dobi 25-49 godina (24,62%). U 2014. godini, najveća stopa obolijevanja od crijevnih zaraznih bolesti je registrirana u Bosansko-podrinjskom, a najmanja u Zapadno-hercegovačkom kantonu.

Tablica 10. Crijevne zarazne bolesti (Mb/100000) u FBiH, 2014. i 2013 g., po kantonima

Kanton	Mb/ 100000 2014.g.	Mb/ 100000 2013.g
Unsko-sanski	178,17	160,97
Posavski	100,85	136,03
Tuzlanski	141,24	87,39
Zeničko-dobojski	236,04	146,99
Bosansko-podrinjski	833,59	431,72
Srednjobosanski	112,44	105,07
Hercegovačko-neretvanski	72,75	106,95
Zapadno-hercegovački	46,61	68,65
Sarajevski	290,65	430,34
Kanton 10	58,69	105,26

Primjetan je porast stope obolijevanja od crijevnih zaraznih bolesti u kantonima pogodnim majskim poplavama.

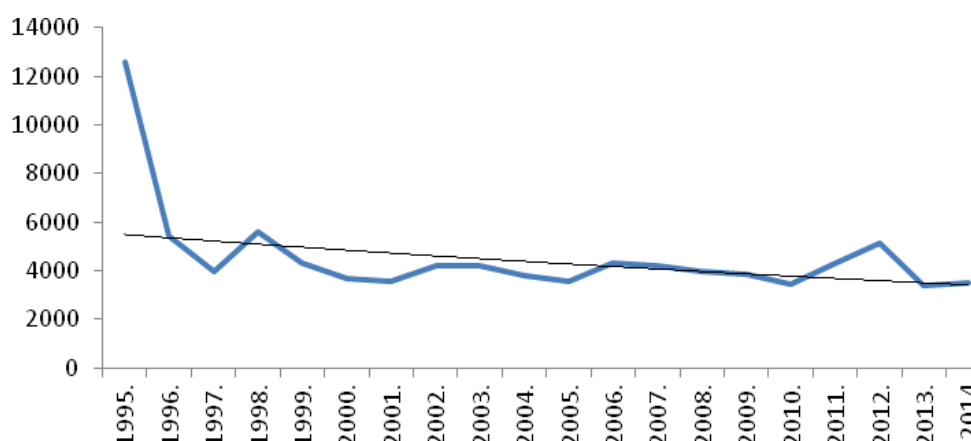
AKUTNI ENTEROKOLITIS

Sa 3.500 prijavljenih slučajeva, enterokolitis čini nešto više od 2/3 ukupno prijavljenih crijevnih zaraznih bolesti u 2014. godini, i zauzima treće mjesto među vodećim zaraznim bolestima, kao i 2013. g. Broj registriranih slučajeva je za 3,25% veći u odnosu na predhodnu godinu.

Najviše oboljelih (27,71%) je u dobi 0-6 godina i 25-49 godina (24,85%).

Od 1995. godine, prosječno se godišnje registrira 4.650 osoba oboljelih od akutnog enterokolitisa, bez značajnih odstupanja i s blagim silaznim trendom.

Grafikon 11. Registrirani slučajevi enterocolitis acuta u FBiH, 1995.-2014.g.

Stopa obolijevanja od akutnog enterokolitisa u promatranom razdoblju (2010.-2014. g.), značajno se razlikuje po kantonima, od 15,94/100000 stanovnika u Zapadno-hercegovačkom kantonu 2012. Godine, do 883,60/100000 stanovnika u Bosansko-podrinjskom kantonu 2014. godine.

Tablica 11. Enterocolitis acuta (Mb/100000) u razdoblju 2014-2010.g., po kantonima

Kanton	Mb/ 100000				
	2014.g.	2013.g.	2012.g.	2011.g.	2010.g.
Unsko-sanski	168,43	146,03	180,45	201,85	142,08
Posavski	100,86	136,03	200,21	214,73	146,76
Tuzlanski	117,00	58,92	107,83	152,24	104,00
Zeničko-dobojski	159,37	80,77	127,68	128,30	162,70
Bosansko-podrinjski	833,60	431,72	663,01	438,78	452,46
Srednjobosanski	102,94	97,17	282,05	202,75	140,63
Hercegovačko-neretvanski	43,74	83,78	90,47	103,60	136,73
Zapadno-hercegovački	30,66	56,39	15,94	465,65	23,33
Sarajevski	242,10	361,89	507,60	306,55	210,17
Kanton 10	37,01	95,11	97,66	158,29	78,43

1.2.3 PARAZITARNE BOLESTI

Udio parazitarne bolesti (3,01%) u ukupnom morbiditetu zaraznih bolesti u 2014. godini je veći u odnosu na 2013. godinu (2,26%). Stopa obolijevanja (64,27/100000 stanovnika) veća je u odnosu na prethodnu godinu za 26,56%.

Od parazitarne bolesti, kao i 2013. godine, najčešće je registriran skabijes s 97,40%.

Tablica 12. Parazitarne zarazne bolesti (broj oboljelih i Mb/100000) u FBiH, 2014. i 2013.g.

Bolest	2014.g.		2013.g.	
	Broj slučajeva	Mb/100000	Broj slučajeva	Mb/100000
Scabies	1463	62,61	1085	46,42
Amoebiasis	14	0,60	19	0,81
Echinococcosis	17	0,73	10	0,43
Toxoplasmosis	4	0,17	2	0,09
Giardiasis	3	0,13	1	0,04
Malaria			1	0,04

U 2014. godini, najveća stopa Mb parazitarne zarazne bolesti je registrirana u Hercegovačko-neretvanskom, a najmanja u Kantonu 10.

Tablica 13. Parazitarne zarazne bolesti (Mb/100000) u FBiH, 2014. i 2013. g., po kantonima

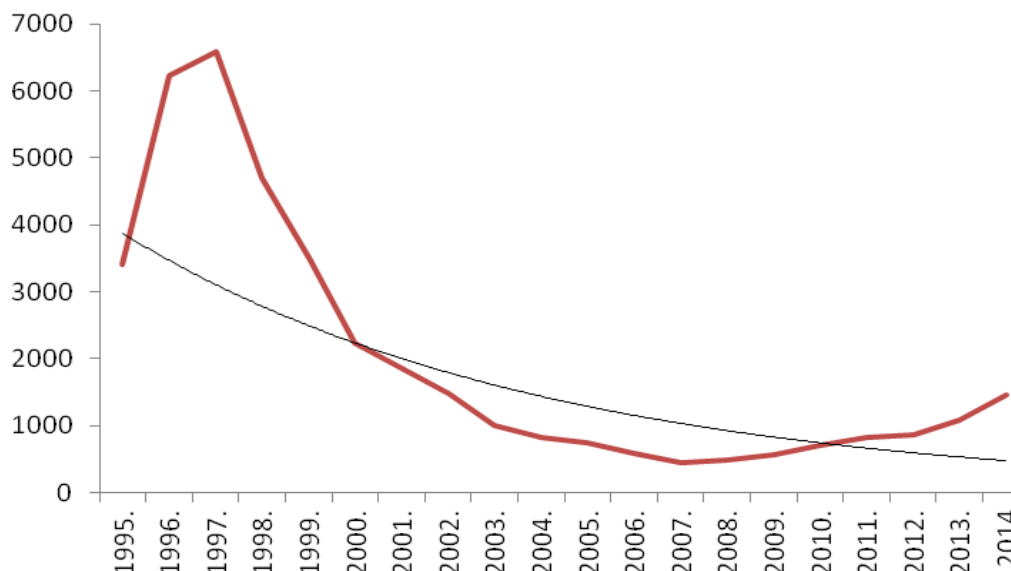
Kanton	Mb/ 100000 2014.g.	Mb/ 100000 2013.g.
Unsko-sanski	64,59	43,11
Posavski	12,93	0
Tuzlanski	53,29	35,67
Zeničko-dobojski	51,28	21,32
Bosansko-podrinjski	52,48	21,59
Srednjobosanski	67,30	67,55
Hercegovačko-neretvanski	136,58	168,46
Zapadno-hercegovački	31,89	19,62
Sarajevski	82,04	35,01
Kanton 10	3,82	5,07

SKABIJES

U 2014. godini registrirano je 1.463 osoba oboljelih od skabijesa (Mb 62,61/100000), što je za 25,83% više nego prethodne godine. Najviše oboljelih je dobi 25-49 godina (21,53%) i 7-14 godina (19,83%), a gotovo podjednako oboljevaju osobe oba spola.

Od 1997. godine, kada je registrirano blizu 7.000 oboljelih, broj prijavljenih slučajeva skabijesa se rapidno smanjuje do 2007. godine (najmanje registriranih). Od 2007. godine, registrira se ponovno blago povećanje broja oboljelih.

Grafikon12. Registrirani slučajevi scabiesa na području FBiH, razdoblje 1995-2014. g.

U svim kantonima, osim u Sarajevskom, stopa Mb je veća u odnosu na 2013. godinu, a najveća je u Hercegovačko-neretvanskom kantonu (130,78/100000 stanovnika). Razlike u visini stope Mb po kantonima nisu posljedica samo realne epidemiološke situacije, nego i adekvatnog dijagnosticiranja i prijavljivanja bolesti.

Tablica 14. Skabijes (Mb/100000) po kantonima u razdoblju, 2012-2014.g.

Kanton	Mb/ 100000 2014.g.	Mb/ 100000 2013.g	Mb/ 100000 2012.g
Unsko-sanski	65,07	42,42	33,03
Posavski	10,34	0	0
Tuzlanski	53,09	35,67	33,07
Zeničko-dobojski	50,78	21,07	19,31
Bosansko-podrinjski	46,31	18,50	12,34
Srednjobosanski	43,16	67,54	22,91
Hercegovačko-neretvanski	130,79	158,65	146,62
Zapadno-hercegovački	31,85	17,16	23,29
Sarajevski	80,93	34,11	25,98
Kanton 10	2,55	3,80	2,54

1.2.4 SPOLNO PRENOSIVE INFEKCIJE

Spolno prenosive infekcije imaju neznatan udio (0,44%) u strukturi registriranih zaraznih bolesti. Razlog manjeg udjela ove grupe oboljenja je najvjerojatnije podprijavljivanje. U 2014. godini je registrirana 221 oboljela osoba, s Mb 9,45/100000, slično kao i 2013. godine kada su registrirane 202 oboljele osobe. Od spolno prenosivih infekcija najviše se registriraju hepatitis B i C (84,61%).

Tablica 15. Spolno prenosive infekcije (broj oboljelih i Mb/100000) u FBiH, 2014. i 2013. g.

Bolest	2014.g.		2013.g.	
	Broj slučajeva	Mb/100000	Broj slučajeva	Mb/100000
HVB	114	4,88	104	4,45
HVC	73	3,12	70	3,00
HIV	16	0,68	16	0,68
Lues	6	0,26	5	0,21
AIDS	6	0,26	4	0,17
Gonorrhoea	4	0,17	3	0,13

Registrirani Mb spolno prenosivih infekcija, kao i eventualne razlike u visini stope Mb među kantonima, nisu posljedica samo realne epidemiološke situacije, nego i njihovog adekvatnog dijagnosticiranja, osobito prijavljivanja (podprijavljivanje).

Tablica 16. Spolno prenosive infekcije (Mb/100000) u FBiH, 2014. i 2013. g., po kantonima

Kanton	Mb/100000 2014. g.	Mb/100000 2013. g.
Unsko-sanski	4,87	3,82
Posavski	2,58	2,56
Tuzlanski	3,00	2,80
Zeničko-dobojski	27,65	22,83
Bosansko-podrinjski	0	0
Srednjobosanski	4,75	6,32
Hercegovačko-neretvanski	2,23	0,89
Zapadno-hercegovački	1,22	0
Sarajevski	13,93	14,90
Kanton 10	0	1,26

HEPATITIS VIROSA B

U 2014. godini je registrirano 114 osoba oboljelih od hepatitisa B. Stopa obolijevanja (4,88/100000) je neznatno veća u odnosu na 2013. godinu (4,45/100000). Najveća specifična incidenca registrirana je u dobi 25-49 godina (5,18/100000).

Prosječno se godišnje registrira oko 120 slučajeva hepatitisa B. U razdoblju od 1995-2014. godina, najviše slučajeva hepatitisa B je registrirano 1998., a najmanje 2004. godine.

Grafikon 13. Registrirani slučajevi hepatitisa B na području FBiH, razdoblje 1995.g.-2014.g.

Najviše slučajeva hepatitisa B je registrirano u Zeničko-dobojskom kantonu. U Bosansko-podrinjskom, Kantonu 10 i Zapadno-hercegovačkom kantonu nije zabilježen niti jedan slučaj hepatitisa B tijekom 2014. godine.

Tablica 17. Mb HBV po kantonima, FBiH 2012-2014. g.

Kanton	Mb/ 100000 2014.g.	Mb/ 100000 2013.g	Mb/ 100000 2012.g
Unsko-sanski	1,39	2,09	0,35
Posavski	2,59	2,56	0
Tuzlanski	1,60	0,80	2,61
Zeničko-dobojski	17,85	14,79	21,07
Bosansko-podrinjski	0	0	0
Srednjobosanski	0,79	1,51	2,37
Hercegovačko-neretvanski	0,45	0,45	0,89
Zapadno-hercegovački	0	0	0
Sarajevski	6,07	6,32	2,26
Kanton 10	0	1,26	2,54

Razlika u broju prijavljenih slučajeva hepatitisa B u pojedinim kantonima u FBiH ukazuje i na neujednačenost prijavljivanja, odnosno na razlike u kvaliteti epidemiološkog nadzora.

1.2.5 ANTROPOZOONOZE

U 2014. godini registrirano je 339 osoba oboljelih od antropozoonoza. Udio ove grupe u strukturi svih zaraznih oboljenja je 0,68%. Stopa obolijevanja (14,50/100000 stanovnika) je veća nego 2013. godine (5,13/100000 stanovnika), što je rezultat porasta broja oboljelih od bruceloze, hemoragijske groznice sa bubrežnim sindromom (HGSBS) i leptospiroze. Povećan broj oboljelih od hemoragijske groznice i leptospiroze može se povezati sa katastrofalnim poplavama koje su pogodile BiH, te povećanim brojem glodara.

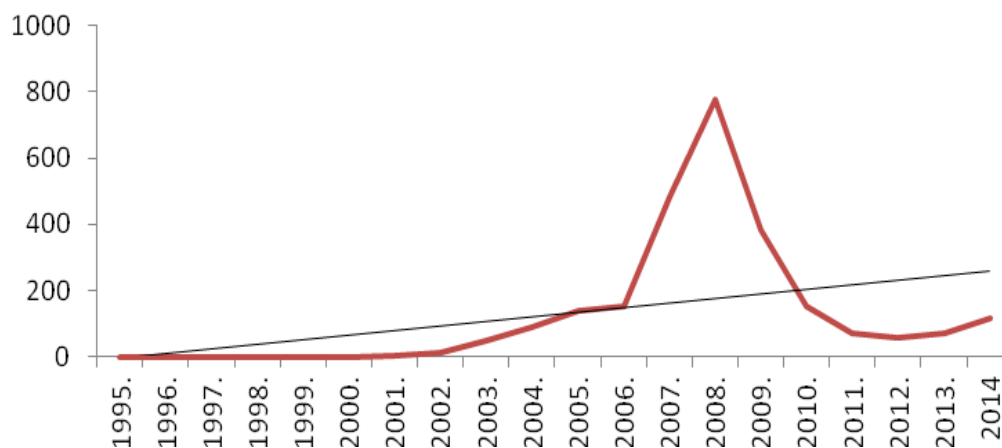
Tablica 18. Antropozoonoze u FBiH, 2014. i 2013. g.

Bolest	2014		2013	
	Broj slučajeva	Mb/100000	Broj slučajeva	Mb/100000
Brucellosis	118	5,05	72	3,08
Q febris	11	0,47	18	0,77
Leptospirosis	107	4,58	10	0,43
Lyme borelliosis	6	0,26	11	0,47
Febris haemorrhagica	85	3,64	5	0,21
Tetanus	1	0,04	2	0,09
Psittacosis	0	0	1	0,04
Leishmaniasis	2	0,09	1	0,04
Tularemia	1	0,04	0	0
Trichinellosis	6	0,26	0	0

BRUCELOZA

U 2013. godini registrirano je 118 osoba oboljelih od bruceloze. Stopa obolijevanja je za 38,98% veća nego 2013. godine. Najveća specifična incidenca registrirana je u dobnoj skupini 25-49 godina (5,07/100000).

Grafikon 14. Registrirani slučajevi bruceloze na području FBiH, 1995-2014. g.

Najviše oboljelih od bruceloze registrirano je 2007. i 2008. godine kada se bolest pojavila u epidemijском obliku.

Tablica 19. Mb bruceloze po kantonima, FBiH 2012-2014. g.

Kanton	Mb/100000 2014.g.	Mb/100000 2013.g	Mb/100000 2012.g
Unsko-sanski	16,01	10,78	8,69
Posavski	0	0	0
Tuzlanski	0,60	1,00	1,2
Zeničko-dobojski	11,81	5,76	3,76
Bosansko-podrinjski	0	0	0
Srednjobosanski	3,56	2,76	3,95
Hercegovačko-neretvanski	0,89	0,45	2,67
Zapadno-hercegovački	0	0	1,23
Sarajevski	2,47	0,45	0,90
Kanton 10	0	3,80	3,80

U 2014. godini, najveća stopa obolijevanja od bruceloze je registrirana u Unsko-sanskom kantonu.

1.2.6 OSTALE ZARAZNE BOLESTI

U 2014. godini, 1.576 osoba je oboljelo od bolesti iz skupine ostalih zaraznih bolesti. Stopa obolijevanja (67,44/100000 stanovnika) i udio u strukturi svih zaraznih bolesti (3,16%) su veći nego 2013. godine (Mb – 52,88/100000 stanovnika; udio u strukturi – 2,50%).

Vodeća zarazna bolest u ovoj skupini je herpes zoster sa stopom obolijevanja (33,85/100000 stanovnika), većom nego 2013. godine (26,61/100000 stanovnika).

Tablica 20. Ostale zarazne bolesti u FBiH, 2014. i 2013. g.

Bolest	2014		2013	
	Broj slučajeva	Mb/100000	Broj slučajeva	Mb/100000
Herpes zoster	791	33,85	622	26,61
Sepsis	106	4,54	84	3,59
Nosilaštvo HBsAG	32	1,37	64	2,74
Erysipelas	49	2,10	37	1,58
Meningitis drugi bakterijski	27	1,16	30	1,28
MRSA	27	1,16	18	0,77
Encephalitis	11	0,47	8	0,34
AFP	3	0,13	6	0,26
Nozokomijalne infekcije	530	22,68		
MRSA	27	1,16		

BOLNIČKE INFEKCIJE (BI)

Broj registriranih bolničkih infekcija u 2014. godini pokazuje znatan porast u odnosu na 2013. Godinu, što se dijelom može objasniti i boljim prijavljivanjem (sukladno Pravilniku o uvjetima i načinu provođenja mjera za sprječavanje i suzbijanje bolničkih infekcija "Sl. n. FBiH" 84/10). Podatke ipak treba uzeti s rezervom, s obzirom da je prikupljanje podataka rutinsko i na temelju ne-standardnih definicija BI.

2. EPIDEMIJE ZARAZNIH BOLESTI

U 2014. godini prijavljeno je 9 epidemija zaraznih bolesti s ukupno 3590 oboljelih osoba. U posljednjem petogodišnjem razdoblju, najviše epidemija je prijavljeno 2010. godine (11 epidemija), a najveći broj oboljelih u epidemijama 2011. godine (epidemija gripe).

Tablica 21. Epidemije zaraznih bolesti u FBiH 2010-2014. g., prema putu prijenosa

Godina / broj epidemija oboljelih		Epidemija	
		Kapljična	Alimentarna
2010.	broj epidemija	4	7
	broj oboljelih	133	45
2011.	broj epidemija	1	1
	broj oboljelih	5998	86
2012.	broj epidemija	2	2
	broj oboljelih	60	41
2013.	broj epidemija		2
	broj oboljelih		117
2014.	broj epidemija	5	4
	broj oboljelih	3375	215

Tablica 22. Epidemije na području FBiH, 2014. g.

R/B	Bolest	Kanton	Općina	Datum prijave	Broj oboljelih
1.	Intoxicatio alimentaris	Sarajevski	Ilidža	10.1.2014	4
2.	Trichinelosis	Sarajevski	Ilidža	25.1.2014	5
3.	Morbilli	Srednje-bosanski	Više općina	11.2.2014	1270
4.	Morbilli	Sarajevski	Više općina	23.4.2014	892
5.	Enterocolitis ac	Tuzlansko-podrinjski	Gradačac	15.5.2014	64
6.	Morbilli	Zeničko-dobojski	Visoko,Kakanj,Zenica	27.5.2014	262
7.	Enterocolitis ac	Bosansko-podrinjski	Goražde	4.8.2014	109
8.	Intoxicatio alimentaris	Zeničko-dobojski	Zenica	27.8.2014	33
9.	Morbilli	Tuzlansko-podrinjski	Tuzla,Živinice,Lukavac,Gračanica	31.12.2014	371
11.	Morbilli	Unsko-sanski	Više općina	22.5.2014	580

U 2014. godini, na prostoru FBiH prijavljeno je 9 epidemija zaraznih bolesti s ukupno 3.590 oboljelih osoba. Od toga, 4 epidemije su bile alimentarne i 5 kapljičnih epidemija. Najveći broj oboljelih je prijavljen u epidemiji morbila s ukupno 3.375 oboljelih, najmanji u epidemiji trihineloze s 5 oboljelih.

3. ZAKLJUČAK

- U 2014-oj godini u FBiH, stopa oboljevanja od zaraznih bolesti (2132,90/100000 stan.) bilježi manji porast u odnosu na 2013. godinu (2112,57/100000 stan.).
- U ukupnom broju registriranih zaraznih oboljenja, koje podliježu obvezi prijavljivanja, najveći udio čine respiratorne zarazne bolesti.
- Antropozoonoze u 2014. godini bilježe veću stopu oboljevanja (14,50/100000 stanovnika) u odnosu na 2013. (5,13/100000 stanovnika), i veći udio u ukupnom broju registriranih zaraznih bolesti (0,68%) u odnosu na prethodnu godinu (0,24%), što je rezultat povećanog broja oboljelih od bruceloze, hemoragijske groznice sa bubrežnim sindromom i leptospiroze.
- Parazitarne zarazne bolesti u 2014. godini imaju veću stopu oboljevanja (Mb 64,27/100000), od one registrirane u 2013. godini (47,74/100000). Scabies sa 1.463 registrirana slučaja bilježi porast u odnosu na 2013. godinu (1.085 oboljelih).
- Spolno prenosive infekcije u 2014. godini, sa 221 prijavljenim slučajem, pokazuju neznatno povećanje u odnosu na 2013. godinu.
- Cijepljenjem preventabilne bolesti bilježe porast broja oboljelih u 2014. godini u odnosu na 2013. godinu, zbog epidemijskog izbijanja morbila.
- Skupina ostalih zaraznih bolesti, sa 1.576 registrirana slučaja u 2014. godini, bilježi povećanje u odnosu na 2013. godinu (1.236 registrirana slučaja).

4. A N E K S I

Tablica 23: Zarazne bolesti (s gripom), u razdoblju 2010. - 2014.godina, po kantonima

Godina	2010		2011		2012		2013		2014	
Kanton	Broj oboljelih	Mb/1000 00	Broj oboljelih	Mb/1000 00	Broj oboljelih	Mb/1000 00	Broj oboljelih	Mb/1000 00	Broj oboljelih	Mb/1000 00
Unsko-sanski	1781	618,68	5118	1778,10	4765	1655,17	4325	1503,71	3989	1388,15
Posavski	139	351,72	416	1050,90	222	564,78	244	626,28	118	305,15
Tuzlanski	3309	663,06	9424	1888,74	6078	1217,79	8830	1769,75	9686	1940,52
Zeničko-dobojski	4423	1105,40	11965	2992,33	6137	1535,73	7145	1792,27	8838	2221,65
Bosansko-podrinjski	287	871,52	927	2824,67	505	1545,52	993	3062,16	407	1256,56
Srednjobosanski	1591	624,97	6725	2647,61	2173	856,89	1431	565,27	3311	1310,91
Hercegovačko-neretvanski	1252	555,78	10748	4778,97	2264	1007,28	2583	1151,13	1411	629,83
Zapadno-hercegovački	183	224,72	4705	5779,10	2023	2482,60	2455	3009,68	2467	3022,28
Sarajevski	6818	1561,48	38784	8839,52	57584	13065,18	21001	4744,17	19278	4333,59
Kanton 10	190	236,55	919	1150,49	291	336,73	369	467,98	335	427,49

Tablica 24: Deset vodećih zaraznih bolesti u FBiH, usporedno 2014. i 2013.g.

2014				2013			
Rang	Bolest	Broj registriranih slučajeva	Mb/100000	Rang	Bolest	Broj registriranih slučajeva	Mb/100000
1	ILI/ gripa	30658	1312,01	1	ILI/ gripa	30400	1300,70
2	Varicellae	5350	228,95	2	Varicellae	9390	401,76
3	Enterocolitis acuta	3500	149,78	3	Enterocolitis acuta	3386	144,87
4	Morbilli	3426	146,62	4	Scabies	1085	46,42
5	Scabies	1463	62,61	5	Angina streptococcica	885	37,86
6	Angina streptococcica	807	34,54	6	TBC resp. sustava	772	33,03
7	Herpes zoster	791	33,85	7	Herpes zoster	622	26,61
8	TBC resp. sustava	773	33,08	8	Scarlatina	570	24,38
9	Scarlatina	525	22,47	9	Toxiinfectio alimentaris	445	19,03
10	Toxiinfectio alimentaris	423	18,10	10	Mononucleosis inf.	272	12,83

Tablica 25: Epidemije na području F/BiH, 2014. g.

R/B	Bolest	Kanton	Općina	Datum prijave	Broj oboljelih
1.	Intoxicatio alimentaris	Sarajevski	Iliđža	10.1.2014	4
2.	Trichinelosis	Sarajevski	Iliđža	25.1.2014	5
3.	Morbili	Srednje-bosanski	Bugojno(Škole)	11.2.2014	397
4.	Morbili	Srednje-bosanski	Više općina	13.4.2014	873
5.	Morbili	Sarajevski	Općine	23.4.2014	892
6.	Enterocolitis	Tuzlansko-podrinjski	Gradačac	15.5.2014	64
7.	Morbili	Zeničko-dobojski	Visoko,Kakanj,Zenica	27.5.2014	262
8.	Enterocolitis	Bosansko-podrinjski	Goražde	4.8.2014	109
9.	Intoxicatio alimentaris	Zeničko-dobojski	Zenica	27.8.2014	33
10.	Morbili	Tuzlansko-podrinjski	Tuzla,Živinice,Lukavac, Gračanica	31.12.2014	371
11.	Morbili	Unsko-sanski	Općine	22.5.2014	580

TABLICA 26 - REGISTRIRANE ZARAZNE BOLESTI, ZASTUPLJENOST I MORBIDITET PO GRUPAMA ZARAZNIH BOLESTI, FBiH (2014. i 2013.G.)

GRUPE ZARAZNIH BOLESTI	GODINA					
	2 0 1 4			2 0 1 3		
	BROJ OBOLJELIH	INDEX STRUKTURE	MORBIDITET	BROJ OBOLJELIH	INDEX STRUKTURE	MORBIDITET
RESPIRATORNE BOLESTI	41913	84,09	1793,66	42471	86,01	1817,17
CRIJEVNE BOLESTI	4289	8,60	18,31	4228	8,56	180,90
PARAZITARNE BOLESTI	1502	3,01	64,27	1116	2,26	47,74
KRVLJU I SPOLNO PRENOSIVE BOLESTI	221	0,44	9,45	202	0,40	8,64
ANTROPOZOONOZE	339	0,68	14,50	120	0,24	5,13
OSTALE BOLESTI	1576	3,16	67,44	1236	2,50	52,88
U K U P N O	49840		2132,90	49375		2112,57

TABLICA 27 - DESET VODEĆIH ZARAZNIH BOLESTI U FBiH U RAZDOBLJU 2010. - 2014. GODINA

BOLEST	GODINA									
	2010		2011		2012		2013		2014	
	RANG	BROJ OBOLJELIH	RANG	BROJ OBOLJELIH	RANG	BROJ OBOLJELIH	RANG	BROJ OBOLJELIH	RANG	BROJ OBOLJELIH
ILI/GRIPA	3	2277	1	67107	1	33107	1	30400	1	30658
ENTEROCOLITIS	2	3452	4	4341	3	5113	3	3386	3	3500
VARICELLA	1	6136	2	6733	2	8107	2	9390	2	5350
SCABIES	7	707	7	832	5	864	4	1085	5	1463
ANGINA	6	889	6	843	7	722	5	885	6	807
TBC PULMONUM	5	966	5	862	6	828	6	772	8	773
TOXIINFECTIO	8	672	8	685	8	645	9	445	10	423
SCARLATINA		284		288	9	416	8	570	9	525
SALMONELLOSIS	9	366	10	389		291				
RUBEOLLA	4	2018		12		9				
MORBILLI									4	3426
HERPES ZOSTER	10	348	9	391	10	414	7	622	7	791
PAROTITIS			3	5913	4	1989				
MONONUCLEOSIS							10	272		

**TABLICA 28 – BROJ OBOLJELIH I MORBITET OD ZARAZNIH I PARAZITARNIH BOLESTI
U FBiH 2014. I 2013. GODINI**

B O L E S T	BROJ OBOLJELIH		Mb/ 100.000	
	2014.G.	2013.G.	2014.G.	2013.G.
AIDS	6	4	0,26	0,17
HIV INFECTIO	16	16	0,68	0,68
AFP	3	6	0,13	0,26
ANGINA STREPTOCOCCICA	807	885	34,54	37,87
AMOEBIASIS	14	19	0,60	0,81
ANTRAX	1	0	0,04	0
BRUCELLOSIS	118	72	5,05	3,08
CAMPYLOBACTERIOSIS	0	1	0	0,04
CHLAMYDIOSIS	1	0	0,04	0
DYSENTERIA BACILLARIS	0	3	0	0,13
ENTEROCOLITIS ACUTA	3500	3386	149,78	144,87
ERYZIPELAS	49	37	2,10	1,58
ECHINOCOCCOSIS	17	10	0,73	0,43
ENCHEPHALITIS	11	8	0,47	0,34
FEBRIS HAEMORRHAGICA /HGBS/	85	5	3,64	0,21
GONORRHOEA	4	3	0,17	0,13
GIARDIASIS	3	1	0,13	0,04
HEPATITIS VIROSA A	63	140	2,70	5,99
HEPATITIS VIROSA B	114	104	4,88	4,45
HEPATITIS VIROSA C	73	70	3,12	3,00
HEPATITIS VIROSA D	1	0	0,04	0
NOSILASTVO HB ANTITJELA	32	64	1,37	2,74
NOSILASTVO HC ANTITJELA	0	0	0	0
HERPES ZOSTER	791	622	33,85	26,61
ILI/GRIPA	30658	30400	1312,01	1300,70
GRIPA/H1N1	2	0	0,09	0
LYME BORELLIOSIS	6	11	0,26	0,47
LEPTOSPIROSIS	107	10	4,58	0,43
LEISHMANIASIS	2	1	0,09	0,04
LISTERIOSIS	1	0	0,04	0
SYPHILIS	6	5	0,26	0,21
MRSA	27	18	1,16	0,77
NOSOCOMMIAL INFECTION	530	363	22,68	15,53
MENINGITIS VIROSA	42	29	1,80	1,24
MENINGITIS EPIDEMICA	7	8	0,30	0,34
MENINGITIS (OTHER BACTERIAL)	27	30	1,16	1,28
MENINGOCOCCNA SEPSA	3	3	0,13	0,13
TBC MENINGITIS	0	0	0	0
MONONUCLEOSIS INFECTIVA	198	272	8,47	11,64
MORBILLI	3426	6	146,62	0,26
MALARIA	0	1	0	0,04
MYCETISMUS	0	0	0	0
PAROTITIS EPIDEMICA	117	122	5,01	5,22
PERTUSSIS	41	39	1,75	1,67
INFECTIO PNEUMOCOCCAL.	1	0	0,04	0
PSITTACOSIS	0	1	0	0,04
COMPLICATIO POSTVACCINALIS	0	1	0	0,04
RUBEOLA	5	4	0,21	0,17
SCABIES	1463	1085	62,61	46,42
SCARLATINA	525	570	22,47	24,39
SEPSIS	106	84	4,54	3,59
SALMONELLOSIS	261	225	11,17	9,63
TULAREMIA	1	0	0,04	0
TBC PULMONUM ACTIVA	773	772	33,08	33,03
TOXIINFECTIO ALIMENTARIS	423	445	18,10	19,04
TRICHINELLOSIS	6	0	0,26	0
TOXOPLASMOSIS	4	2	0,17	0,09
TETANUS	1	2	0,04	0,09
RICKESIOSIS	0	0	0	0
Q FEBRIS	11	18	0,47	0,77
VARICELLAE	5350	9390	228,95	401,76
WEST NILE	1	2	0,04	0,09
UKUPNO	49840	49375	2132,90	2112,57

TABLICA 28 A - REGISTRIRANI SLUČAJEVI ZARAZNIH I PARAZITARNIH BOLESTI U FBiH 2010 - 2014. GODINA

B O L E S T	2010	2011	2012	2013	2014
AIDS	3	5	3	4	6
HIV INFECTIO	3	20	17	16	16
AFP	6	6	6	6	3
ANGINA STREPTOCOCCICA	889	843	722	885	807
AMOEBIASIS	30	28	32	19	14
ANTRAX	-	1			1
BRUCELLOSIS	154	70	59	72	118
DYSENTERIA BACILLARIS	2	3	47	3	0
ENTEROCOLITIS ACUTA	3452	4341	5113	3386	3500
ERYZPELAS	45	48	29	37	49
ECHINOCOCCOSIS	9	8	9	10	17
ENCEPHALITIS	14	15	9	8	11
FEBRIS HAEMORRHAGICA	2	6	21	5	85
GONORRHOEA	7	-	6	3	4
GIARDIASIS	-	1	2	1	3
HEPATITIS VIROSA A	10	2	29	140	63
HEPATITIS VIROSA B	137	112	118	105	114
HEPATITIS VIROSA C	106	93	101	70	73
HEPATITIS VIROSA D	-	-	-	-	1
HEPATITIS VIROSA E	1	-			
HEPATITIS VIROSA NON IDENT.	3	3			
NOSILASTVO HB ANT.	214	115	154	64	32
NOSILASTVO HC ANT.	13	3	2		
HERPES ZOSTER	348	391	414	622	791
CHLAMYDIASIS	1	-			1
NOVA GRIPA A(H1N1)09	25	-			2
ILI/GRIPA	2277	67107	33107	30400	30658
LEISHMANIASIS	1	-		1	2
LYME BORRELLIOSIS	3	2	2	11	6
LEPTOSPIROSIS	41	33	12	9	107
LISTERIOSIS	1	-			1
LUES	7	5	6	5	6
MRSA	229	51	36	18	27
NOSOCOMMIAL INFECTION	18	130	134	363	530
MENINGITIS VIROSA	26	82	69	29	42
MENINGITIS EPIDEMICA	16	20	20	7	7
MENINGITIS (OTHER BACTERIAL)	43	49	19	30	27
SEPSIS MENINGOCOCCICA	5	-	8	3	3
TBC MENINGITIS	1	3	1		
MONONUCLEOSIS	283	272	274	272	198
MORBILLI	25	5	12	6	3426
MALARIA	1	2		1	
MICOSIS	21	3			
MYCETISMUS	11	-	2		
PAROTITIS EPIDEMICA	170	5913	1989	122	117
PERTUSSIS	28	28	14	39	41
PNEUMOCOCCOSIS (LOCALISATA)INF.	11	18	11		1
PSITTACOSIS				1	
COMPLICATIO POSTVACCINALIS	4	2	2	1	
CAMPYLOBACTERIOSIS				1	
RICKESIOSIS			1		
RUBEOLA	2018	12	9	4	5
SCABIES	707	832	864	1085	1463
SCARLATINA	284	288	416	570	525
SEPSIS	82	73	85	84	106
SALMONELLOSIS	366	389	291	225	261
KLICONO[TVO SALMONELE	5	-			
TBC PULMONUM ACTIVA	966	862	828	772	773
TOXIINFECTIO ALIMENTARIS	672	685	645	445	426
TRICHINELOSIS	2	10	5		6
TOXOPLASMOSIS	3	-	6	2	4
TETANUS	1	-		2	1
TULAREMIA			1		1
TYPHUS ABDOMINALIS	2	-			
Q FEBRIS	33	8	8	18	11
VARICELLAE	6136	6733	8107	9390	5350
WEST NILE				2	1
UKUPNO	19973	89731	53878	49375	49840

TABLICA 28 B - REGISTRIRANI MORBIDITET ZARAZNIH BOLESTI U FBiH 2010. – 2014. GODINA

Morbiditet / 100.000 stanovnika

BOLEST/GODINA	2010	2011	2012	2013	2014
AIDS	0,13	0,21	0,13	0,17	0,26
HIV INFECTIO	0,13	0,86	0,73	0,68	0,68
AFP	0,26	0,26	0,26	0,26	0,13
ANGINA STREPTOCOCCICA	38,03	36,05	30,88	31,87	34,54
AMOEBIASIS	1,28	1,20	1,37	0,81	0,60
ANTRAX	-	0,04	0,00	-	0,04
BRUCELLOSIS	6,59	2,99	2,52	3,08	5,05
DYSENTERIA BACILLARIS	0,09	0,13	2,01	0,13	-
ENTEROCOLITIS ACUTA	147,67	185,65	218,67	144,87	149,78
ERYZIPELAS	1,93	2,05	1,24	1,58	2,10
ECHINOCOCCOSIS	0,39	0,34	0,38	0,43	0,73
ENCEPHALITIS	0,60	0,64	0,38	0,34	0,47
FEBRIS HAEMORRHAGICA	0,09	0,26	0,90	0,21	3,64
GONORRHOEA	0,30	-	0,09	0,13	0,17
GIARDIASIS	-	0,04	0,04	0,04	0,13
HEPATITIS VIROSA A	0,43	0,09	1,24	5,99	2,70
HEPATITIS VIROSA B	5,86	4,79	5,05	4,45	4,88
HEPATITIS VIROSA C	4,53	3,98	4,40	3,00	3,12
HEPATITIS VIROSA D	-	-	-	-	0,04
HEPATITIS VIROSA E	0,04	-	-	-	-
HEPATITIS VIROSA NON IDENTIFICATA	0,13	0,13	0,00	-	-
NOSILASTVO HB ANTITJELA	9,15	4,92	17,71	2,74	1,37
NOSILASTVO HC ANTITJELA	0,56	0,13	0,09	-	-
HERPES ZOSTER	14,89	16,72	17,71	26,61	33,85
CHLAMYDIASIS	0,04	-	-	-	0,04
CAMPYLOBACTETRIOSIA	-	-	-	0,04	-
NOVA GRIPA A(H1N1)/09	1,07	-	-	-	0,09
ILI /GRIPA	97,41	2869,94	1415,88	1300,70	1312,01
LEISHMANIASIS	0,04	-	-	0,04	0,09
LYME BORRELLIOSIS	0,13	0,09	-	0,47	0,26
LEPTOSPIROSIS	1,75	1,41	0,51	0,43	4,58
LISTERIOSIS	0,04	-	-	-	0,04
LUES	0,30	0,21	0,26	0,21	0,26
MRSA	9,80	2,18	1,54	0,77	1,16
NOSOCOMIAL INFECTION	0,77	5,56	5,73	15,53	22,68
MENINGITIS VIROSA	1,11	3,51	2,95	1,24	1,80
MENINGITIS EPIDEMICA	0,68	0,86	0,86	0,34	0,30
MENINGITIS (OTHER BACTERIAL)	1,84	2,10	0,81	1,28	1,16
SEPSIS MENINGOCOCCICA	0,21	-	0,34	0,13	0,13
TBC MENINGITIS	0,04	0,13	0,04	-	-
MONONUCLEOSIS INFECTIVA	12,11	11,63	11,72	11,24	8,47
MORBILLI	1,07	0,21	0,51	0,26	146,62
MALARIA	0,04	0,09	-	0,04	-
MICOSIS	0,90	0,13	-	-	-
MYCETISMUS	0,47	-	0,09	-	-
PAROTITIS EPIDEMICA	7,27	252,88	85,06	5,52	5,01
PERTUSSIS	1,20	1,20	0,60	1,67	1,75
PSITTACOSIS	-	-	-	0,04	-
PNEUMOCOCCAL (LOCALISATA)	0,47	0,77	0,47	-	0,04
COMPLICATIO POSTVACCINALIS	0,17	0,09	0,09	0,04	-
RUBEOLA	86,33	0,51	0,38	0,17	0,21
RICKESIOSIS	-	-	0,04	-	-
SCABIES	30,24	35,58	36,95	46,42	62,61
SCARLATINA	12,15	12,32	17,79	24,39	22,47
SEPSIS	3,51	3,12	3,64	3,59	4,54
SALMONELLOSIS	15,66	16,64	12,45	9,63	11,17
KLICONOŠTVO SALMONELE	0,21	-	-	-	-
TBC PULMONUM ACTIVA	41,32	36,86	35,41	33,03	33,08
TOXIINFECTIO ALIMENTARIS	28,75	29,30	27,58	19,04	18,26
TRICHINELLOSIS	0,09	0,43	0,21	-	0,26
TETANUS	0,04	-	-	0,09	0,04
TOXOPLASMOSIS	1,13	-	0,26	0,09	0,17
TYPHUS ABDOMINALIS	0,09	-	-	-	-
TULAREMIA	-	-	0,04	-	0,04
Q FEBRIS	1,41	0,34	0,34	0,77	0,47
VARICELLAE	262,48	287,95	346,70	401,76	228,95
WEST NILE	-	-	-	0,09	0,04
UKUPNO:	854,40	3837,50	2304,17	2112,57	2132,90

TABLICA 29 - REGISTRIRANI SLUČAJEVI ZARAZNIH BOLESTI U FBiH, PO KANTONIMA, RAZDOBLJE 2010-2014. GODINA

KANTON	GODINA									
	2010		2011		2012		2013		2014	
	BROJ OBOLJELIH	Mb/100000	BROJ OBOLJELIH	Mb/100000	BROJ OBOLJELIH	Mb/100000	BROJ OBOLJELIH	Mb/100000	BROJ OBOLJELIH	Mb/100000
UNSKO-SANSKI	1781	618,68	5118	1778,10	3490	1212,50	4325	1503,71	3989	1388,15
POSAVSKI	139	351,72	416	1050,90	168	424,40	244	626,28	118	305,15
TUZLANSKI	3309	663,06	9424	1888,74	5590	1119,74	8830	1769,85	9686	1940,52
ZENIČKO-DOBOJSKI	4423	1105,40	11965	2992,33	5270	1317,97	7144	1792,03	8838	2221,65
BOSANSKO-PODRINJSKI	287	871,52	927	2824,67	505	1538,79	993	3062,17	407	1256,56
SREDNJOBOSANSKI	1591	624,97	6725	2647,61	2173	855,50	1431	565,28	3311	1310,91
HERCEGOVAČKO-NERETVANSKI	1252	555,78	10748	4778,97	2149	955,53	2583	1151,13	1411	629,83
ZAPADNO-HERCEGOVAČKI	183	224,72	4705	5779,10	1532	1881,74	2455	3009,68	2467	3025,99
SARAJEVSKI	6818	1561,48	38784	8839,52	32710	7455,15	21001	4744,18	19278	4333,59
KANTON 10	190	236,55	919	1150,49	291	364,34	369	467,98	335	427,49
UKUPNO FBiH:	19973	854,40	89731	3837,50	53878	2304,17	49375	2112,57	49840	2132,90

TABLICA 30 - VODEĆE ZARAZNE BOLESTI U FEDERACIJI BOSNE I HERCEGOVINE ZA 2014. GODINU, PO KANTONIMA
/Rang i broj oboljelih/

BOLEST	UNSKO-SANSKI		POSAVSKI		TUZLANSKO-PODRINJSKI		ZENIČKO-DOBOJSKI		BOSANSKO-PODRINJSKI		SREDNJE-BOSANSKI		HERCEGOV.-NERETVAN.		ZAPADNO-HERCEG.		SARAJEVSKI		HERCEG-BOSANSKI	
	Rang	Broj Oboljelih	Rang	Broj Oboljelih	Rang	Broj Oboljelih	Rang	Broj Oboljelih	Rang	Broj Oboljelih	Rang	Broj Oboljelih	Rang	Broj Oboljelih	Rang	Broj Oboljelih	Rang	Broj Oboljelih	Rang	Broj Oboljelih
ILI/GRIPA	1	1686	4	6	1	6572	1	5192			3	279	3	144	1	2274	1	14495		
VARICELLAE	3	559	1	50	2	955	2	1291	3	34	2	916	1	433	2	68	4	817	1	227
ENTEROCOLITIS ACUTA	4	484	2	39	3	584	3	634	1	270	4	260	4	98	4	25	2	1077	2	29
TBC PULMONUM ACTIVA			5	5																
SCARLATINA															5	19			5	13
MORBILLI	2	580			4	371	4	262			1	1270					3	892		
TOXINFECTION ALIMENTARIS																				
HERPES ZOSTER			3	9					2	36			5	97						
ANGINA STREPTOCOCCICA							5	249	4	31	5	130							3	20
SCABIES	5	187			5	265			5	15			2	293	3		5	360		
SALMONELLOSIS																			4	17

TABLICA 31 - REGISTRIRANI SLUČAJEVI ZARAZNIH BOLESTI I MB/ 100.000 STANOVNIKA PO KANTONIMA U 2014. GODINI

BOLEST	UNSKO-SANSKI /287.361/		POSAVSKI /38.669/		TUZLANSKI /499.144/		ZENIČKO-DOBOJSKI /397.813/		BOSANSKO- PODRINJINSKI /32.390/	
	BROJ	Mb	BROJ	Mb	BROJ	Mb	BROJ	Mb	BROJ	Mb
ANGINA STREPTOCOCCICA	12	4.18			168	33.66	249	62.59	31	95.71
AIDS					1	0.20	3	0.75		
HIV - infectio					1	0.20	5	1.26		
AFP					1	0.20	1	0.25		
AMOEBIASIS									1	3.09
ANTIMIKROBNA R. MRSA	2	0.70								
BRUCELLOSIS	46	16.01			3	0.60	47	11.81		
CHLAMYDIOSIS	1	0.35								
ENCEPHALITIS					2	0.40				
ECHINOCOCCOSIS	11	3.83			1	0.20	2	0.50		
ENTEROCOLITIS ACUTA	484	168.43	39	100.86	584	117.0	634	159.37	270	833.59
ERYSIPELAS	2	0.70			4	0.80	19	4.78	2	6.17
FEBRIS HAEMORRHAGICA	17	5.92			7	1.40	19	4.78	1	3.09
GONORRHOEA					1	0.20	1	0.25		
GIARDIASIS	2	0.70								
HEPATITIS VIROSA A					60	12.02	1	0.25		
HEPATITIS VIROSA B	4	1.39	1	2.59	8	1.60	71	17.85		
HEPATITIS VIROSA C	9	3.13			3	0.60	31	7.79		
HBsAG NOSILAŠTVO	2	0.70			7	1.40	10	2.51		
HERPES ZOSTER	77	26.80	9	23.27	60	12.02	45	11.31	36	111.15
ILI/GRIPA	1686	586.72	6	15.52	6572	1316.65	5192	1305.14		
LEISHMANIASIS										
LEPTOSPIROSIS	6	2.09			66	13.22	21	5.28		
LUES					1	0.20				
LYME BORELIOSIS	2	0.70			1	0.20	1	0.25		
LISTERIOSIS							1	0.25		
MENINGITIS EPIDEMICA					4	0.80				
MENINGITIS VIROSA	2	0.70			2	0.40	6	1.51		
SEPSIS MENINGOCOCCIA	3	1.04								
MENINGITIS (OTHER BACTERIAL)	3	1.04	1	2.59	6	1.20	7	1.76		
MONONUCLEOSIS INFECTIVA	15	5.22			42	8.41	50	12.57	3	9.26
INFECTIO NOSOCOMIALIS					120	24.04				
MORBILLI	580	201.84			371	74.33	262	65.86		
PAROTITIS EPIDEMICA	10	3.48			25	5.01	28	7.04	2	6.17
PERTUSSIS	2	0.70					6	1.51		
INFECTIO PNEUMOCOCCAL.	1	0.35								
RUBEOLA					1	0.20				
SCABIES	187	65.07	4	10.34	265	53.09	202	50.78	15	46.31
SCARLATINA	74	25.75	2	5.17	47	9.42	142	35.70	2	6.17
SEPSIS	11	3.83			13	2.60	15	3.77	2	6.17
SALMONELLOSIS	19	6.61			18	3.61	65	16.34		
TBC PULMONUM ACTIVA	151	52.55	5	12.93	225	45.08	176	44.24	7	21.61
TOXIINFECTIO ALIMENTARIS	7	2.44			41	8.21	233	58.57		
TOXOPLASMOSIS			1	2.59						
TETANUS										
Q FEBRIS	2	0.70					2	0.50		
VARICELLAE	559	194.53	50	129.30	955	191.33	1291	324.52	34	104.97
WEST NILE									1	3.09
UKUPNO	3989	1388,15	118	305,15	9686	1940,52	8838	2221,65	407	1256,56

NASTAVAK TABLICE 6. BOLEST	SREDNJE-BOSANSKI /252.573/		HERCEGOVAČ.-NER. /224.029/		ZAPADNO-HERCEG. /81.527/		SARAJEVSKI /444.851/		KANTON 10 /78.365/		UKUPNO FBIH /2.336.722/	
	BROJ	Mb	BROJ	Mb.	BROJ	Mb	BROJ	Mb	BROJ	Mb	BROJ	Mb
ANGINA STREPTOCOCCICA	130	51,47	62	27,67			135	30,35	20	25,52	807	34,54
AIDS			1	0,45			1	0,22			6	0,26
HIV - infectio			2	0,89			8	1,80			16	0,68
AFP							1	0,22			3	0,13
AMOEBIASIS			9	4,02			4	0,90			14	0,60
ANTRAX									1	1,28	1	0,04
ANTIMIKROBNA R. MRSA	3	1,19	1	0,45			20	4,50	1	1,28	27	1,16
BRUCELLOSIS	9	3,56	2	0,89			11	2,47			118	5,05
CHLAMYDIOSIS											1	0,04
ENCEPHALITIS	2	0,79	3	1,34			4	0,90			11	0,47
ECHINOCOCCOSIS	1	0,40					1	0,22	1	1,28	17	0,73
ENTEROCOLITIS ACUTA	260	102,94	98	43,74	25	30,66	1077	242,10	29	37,01	3500	149,78
ERYSIPELAS	1	0,40	12	5,36			9	2,02			49	2,10
FEBRIS HAEMORRHAGICA	22	8,71	2	0,89			16	3,60	1	1,28	85	3,64
GONORRHOEA	2	0,79									4	0,17
GIARDIASIS			1	0,45							3	0,13
HEPATITIS VIROSA A			1	0,45			1	0,22			63	2,70
HEPATITIS VIROSA B	2	0,79	1	0,45			27	6,07			114	4,88
HEPATITIS VIROSA C	5	1,98			1	1,23	24	5,40			73	3,12
HEPATITIS VIROSA D	1	0,40									1	0,04
HBSAG NOSILAŠTVO	13	5,15									32	1,37
HERPES ZOSTER	38	15,05	97	43,30	11	13,49	416	93,51	2	2,55	791	33,85
ILI/GRIPA	279	110,46	144	64,28	2274	2789,26	14495	3258,39	10	12,76	30658	1312,01
INFLUENZA/GRIPA H1N1	2	0,79									2	0,09
INFECTIO PNEUMOCOCCAL.											1	0,04
LEISHMANIASIS							2	0,45			2	0,09
LEPTOSPIROSIS	5	1,98			1	1,23	8	1,80			107	4,58
LUES	1	0,40	2	0,89			2	0,45			6	0,26
LYME BORELIOSIS			1	0,45			1	0,22			6	0,26
LISTERIOSIS											1	0,04
MENINGITIS EPIDEMICA	1	0,40	1	0,45	1	1,23					7	0,30
MENINGITIS VIROSA			23	10,27	9	11,04					42	1,80
SEPSIS MENINGOCOCCIA											3	0,13
MENINGITIS (OTHER BACTERIAL)	2	0,79	2	0,89	4	4,91	1	0,22	1	1,28	27	1,16
MONONUCLEOSIS INFECTIVA	9	3,56	23	10,27	4	4,91	48	10,79	4	5,10	198	8,47
INFECTIO NOSOCOMIALIS							410	92,17			530	22,68
MORBILLI	1270	502,82	51	22,76			892	200,52			3426	146,62
PAROTITIS EPIDEMICA	17	6,73	4	1,79	4	4,91	27	6,07			117	5,01
PERTUSSIS	15	5,94					18	4,05			41	1,75
RUBEOLA	2	0,79					2	0,45			5	0,21
SCABIES	109	43,16	293	130,79	26	31,89	360	80,93	2	2,55	1463	62,61
SCARLATINA	52	20,59	72	32,14	19	23,31	102	22,93	13	16,59	525	22,47
SEPSIS	17	6,73	11	4,91	5	6,13	32	7,19			106	4,54
SALMONELLOSIS	13	5,15	36	16,07	4	4,91	89	20,01	17	21,69	261	11,17
TBC PULMONUM ACTIVA	99	39,20	11	4,91	10	12,27	84	18,88	5	6,38	773	33,08
TOXIINFECTIO ALIMENTARIS	11	4,36	5	2,23			126	28,32			423	18,10
TOXOPLASMOSIS			3	1,34							4	0,17
TRICHINELLOSIS							6	1,35			6	0,26
TULAREMIA									1	1,28	1	0,04
TETANUS	1	0,40									1	0,04
Q FEBRIS	1	0,40	4	1,79	1	1,23	1	0,22			11	0,47
VARICELLAE	916	362,67	433	193,28	68	83,41	817	183,66	227	289,67	5350	228,95
WEST NILE											1	0,04
UKUPNO	3311	1310,91	1411	629,83	2467	3025,99	19278	4333,59	335	427,49	49840	2132,90

TABLICA 32 - STRUKTURA REGISTRIRANIH SLUČAJEVA ZARAZNIH BOLESTI PO VRSTI OBOLJENJA I DOBNIM SKUPINAMA U FBiH ZA 2014 GODINU

BOLEST	DOBNE SKUPINE / SPOL																UKUPNO	
	0 - 6		7 - 14		15 - 24		25 - 49		50 - 64		65 i >		Nepoznato		N	varič.		gripa
	M	Ž	M	Ž	M	Ž	M	Ž	M	Ž	M	Ž	M	Ž				
ANGINA STREPTOCOCCICA	167	152	115	91	56	64	49	77	12	15	3	5			1			807
AIDS							6											6
HIV – infectio							16											16
AFP		1	1	1														3
AMOEBIASIS			1		1		2	4		2	4							14
ANTRAX							1											1
BRUCELLIS	3		2	3	23	2	33	12	17	15	6	2						118
CHLAMYDIOSIS								1										1
ENCEPHALITIS	1	1			1		2		1	2	1	2						11
ECHINOCOCCOSIS		1	2	1	1	1	3	2		1	2	3						17
ENTEROCOLITIS ACUTA	538	440	187	188	293	268	400	470	176	221	128	180	2		9			3500
ERYSIPELAS	1	2	2			1	5	6	7	6	9	9	1					49
FEBRIS HAEMORRHAGICA			1		5	3	49	3	15	6	3							85
GONORRHOEA					1		2		1									4
GIARDIASIS							2	1										3
HEPATITIS VIROSA A	4	3	16	7	14	5	6	7		1								63
HEPATITIS VIROSA B	1				9	4	28	18	27	16	7	4						114
HEPATITIS VIROSA C			1		2		38	3	8	14	3	4						73
HEPATITIS VIROSA D											1							1
HBsAG NOSILAŠTVO					2	2	21		6		1							32
HERPES ZOSTER	2	1	5	9	35	39	67	89	106	177	106	140	12	2	1			791
ILI/GRIPA																	30658	30658
INFLUENZA/H1N1							1	1										2
INFECTIO NOSOCOMIALIS	95	83	6	3	14	6	45	32	48	39	81	78						530
LEISHMANIASIS							2											2
LEPTOSPIROSIS					5		29	6	34	9	15	9						107
LYME BORELIOSIS		1	1		1				1	2								6
LUES							2		2		2							6
LISTERIOSIS									1									1
MRSA	5	12		1		1	1	4	1			2						27
MENINGITIS EPIDEMICA	3	4																7
MENINGITIS VIROSA	9	3	11	4	3	3	4	2	1		1	1						42
MENINGITIS (OTHER BACTERIAL)	5	2	4		3	2		1	4	2		4						27
MONONUCLEOSIS INFECTIVA	43	29	31	16	27	41	5	3	1	1		1						198
SEPSIS MENINGOCOCCIA		2			1													3
MORBILLI	625	549	425	340	447	399	301	332	2	5		1						3426
INFECTIO PNEUMOCOCCAL.	1																	1
PAROTITIS EPIDEMICA	32	21	12	11	8	11	8	5	7	1	1							117
PERTUSSIS	16	17	4	3	1													41
RUBEOLA	1	3										1						5
SCABIES	125	115	149	142	136	122	149	166	82	93	89	92	1	1	1			1463
SCARLATINA	185	150	95	65	10	6	4	3	1	1	3	2						525
SEPSIS	32	21	2	1	1	1	5	7	7	3	10	15	1					106
SALMONELLOSIS	46	40	29	15	27	11	28	21	10	10	6	17	1					261
TRICHINELLOSIS				2			2	2										6
TULAREMIA										1								1
TBC PULMONUM ACTIVA	4		9	4	49	50	150	71	126	45	105	160						773
TOXIINFECTIO ALIMENTARIS	30	31	29	22	48	48	62	56	31	32	14	18	2					423
TOXOPLASMOSIS	1					1		1				1						4
TETANUS							1											1
Q FEBRIS					1		7		1	2								11
VARICELLAE	827	792	824	763	149	88	63	55	11	1	2	1				1774		5350
WEST NILE FEBRIS											1							1
UKUPNO	2802	2476	1964	1692	1374	1179	1599	1461	747	723	604	752	20	3	12	1774	30658	49840

II. ANALIZA PROVOĐENJA PROGRAMA OBVEZNE IMUNIZACIJE U FBiH, 2014. GODINE

UVOD

1. PROGRAM IMUNIZACIJE U FBiH

Imunizacija predstavlja posebnu mjeru za sprječavanje i suzbijanje zaraznih bolesti, regulirana je Zakonom o zaštiti stanovništva od zaraznih bolesti („Službene novine Federacije BiH, br.29/05), Pravilnikom o načinu sprovođenja obavezne imunizacije, imunoprofilakse i kemoprofilakse protiv zaraznih bolesti te o osobama koje se podvrgavaju toj obavezi („Službene novine Federacije BiH, br.22/07) i Naredbom o programu obaveznih imunizacija stanovništva protiv zaraznih bolesti u 2014. godini („Službene novine Federacije BiH, br. 11/14). Osnovni cilj Programa je da se, uz visoku precijepljenost, održava niska incidencija oboljenja protiv kojih se cijepi, kao i da se održi status zemlje „slobodne od polija“. Zavod za javno zdravstvo Federacije BiH u koordinaciji s kantonalnim zavodima za javno zdravstvo su odgovorni za nadzor i evaluaciju provedbe ove posebne mjere prevencije i kontrole zaraznih bolesti.

Prema Programu obaveznih imunizacija stanovništva protiv zaraznih bolesti u 2014. godini, u Federaciji BiH cijepjenje je vršeno protiv deset zaraznih bolesti: tuberkuloze, hepatitisa B, difterije, pertusisa, tetnusa, protiv bolesti uzrokovane hemofilusom influence tip b, morbila, rubeole i parotitisa.

Tablica 1. Kalendar imunizacije za 2014. godinu

Dob	Vrsta cjepiva	Napomena
Po rođenju	HepB 1+ BCG	HepB odmah po rođenju, najbolje u roku od 12-24 sata
1 mjesec	HepB 2	
2 mjeseca	DTaP-IPV 1 + Hib 1	Razmak između pojedinih doza najmanje 30 dana
4 mjeseca	DTaP-IPV 2 + Hib 2	
6 mjeseci	DTaP-IPV3 + HepB 3	
12 mjeseci	MRP 1	
18 mjeseci	Hib 3 + OPV	
5 godina	DTaP-IPV ili DT + OPV (zadnji kvartal 2014.)	
6 godina	MRP 2	
14 godina	dT + OPV	Završni razred osnovne škole
18 godina	TT	Završni razred srednje škole

(Sukladno Pravilniku o načinu provedbe obavezne imunizacije..... Sl.novine FBiH br.22/07, Pravilniku o izmjenama i dopunama.....Sl.novineFBiH br.19/08, br.6/10 i Naredbi o programu obaveznih imunizacija.....Sl.novine FBiH br.11/14)

Tumač skraćenica:

BCG – Bacille Calmette-Guérin-cjepivo protiv tuberkuloze

HepB – cjepivo protiv hepatitisa B

Hib – cjepivo protiv hemofilusa influence tip b

DTPa – cjepivo protiv difterije, tetanusa i pertusisa (acelularno)

DTPa-IPV – cjepivo protiv difterije, tetanusa, pertusisa (acel.) i inaktivno cjepivo protiv polija

OPV – oralno cjepivo protiv poliomijelitisa

IPV – inaktivno cjepivo protiv poliomijelitisa

MRP – cjepivo protiv morbila, rubeole i parotitisa

DT (pediatric)- cjepivo protiv difterije i tetanusa za djecu do 7 godina

dT (pro adultis) – cjepivo protiv difterije i tetanusa za djecu stariju od 7 godina

TT – cjepivo protiv tetanusa

1.1. OBUHVAT CIJEPLJENJEM U FEDERACIJI BiH PREMA PROGRAMU OBVEZNE IMUNIZACIJE

Podaci su o pokrivenosti imunizacijom djece u Federaciji Bosne i Hercegovine prikupljeni su administrativnim metodom, rutinskim izvještavanjem, počevši od zdravstvene ustanove koja obavlja obaveznu imunizaciju, preko nadležnih kantonalnih zavoda za javno zdravstvo do Federalnog zavoda za javno zdravstvo.

Pokrivenost imunizacijom djece u 2014. godini, u Federaciji Bosne i Hercegovine, prikazana je u tablicama 2 i 3.

Najbolji obuhvat djece imunizacijom ostvaren je vakcinom protiv tuberkuloze (98,1%). Planirana imunizacija protiv hepatitisa B sprovedena je s obuhvatom 89,4% (obuhvat prvom dozom je iznosio 98,5%). Obuhvat vakcinacijom protiv difterije, tetanusa, velikog kašlja i dječje paralize ostvarena je s 86,2%. Zbog problema s nabavkom DTaP-IPV vakcine, u zadnjem kvartalu 2014. godine je revakcinacija u petoj godni života obavljena DT i OPV vakcinama. Revakcinacija DTaP-IPV vakcinom je sprovedena s obuhvatom 74,1%, odnosno s DT vakcinom 88,9%. Obuhvat školske djece dT revakcinacijom je iznosio 77,8% i OPV-om III 76,2%.

Obuhvat vakcinacijom protiv hemofilusa influence tip b u primoimunizaciji je iznosio 89,3%, dok je u revakcinaciji u osamnaestom mjesecu života iznosio 78,8%.

U 2014. godini u Federaciji BiH, obuhvat prvom dozom MRP vakcine je iznosio 89,1%, dok je obuhvat drugom dozom MRP vakcine iznosio 91,5%. Veći obuhvat drugom dozom MRP-a rezultat je dodatnih aktivnosti usljed izbijanja epidemije morbila u Federaciji BiH.

Tablica 2. Godišnja pokrivenost imunizacijama u Federaciji BiH, 2014.godina (primoimunizacija)

Vrsta cjeviva	Unsko-sanski			Posavski			Tuzlanski			Zeničko-dobojski			Bosansko-podrinjski			Srednjo-bosanski			Hercegovačko-neretvanski			Zapadno-hercegovački			Sarajevski			Kanton 10			Federacija BiH		
	Br.planiranih	Br.cijepljenih	%	Br.planiranih	Br.cijepljenih	%	Br.planiranih	Br.cijepljenih	%	Br.planiranih	Br.cijepljenih	%	Br.planiranih	Br.cijepljenih	%	Br.planiranih	Br.cijepljenih	%	Br.planiranih	Br.cijepljenih	%	Br.planiranih	Br.cijepljenih	%	Br.planiranih	Br.cijepljenih	%	Br.planiranih	Br.cijepljenih	%	Br.planiranih	Br.cijepljenih	%
BCG	2340	2272	97	200	155	78	4284	4259	99	3433	3404	99	270	260	96	2017	1998	99	1845	1801	98	800	797	100	4600	4486	98	425	391	92	20214	19823	98,1
HEPATITIS B 1	2340	2278	97	200	154	77	4284	4285	100	3433	3406	99	270	257	95	2017	2016	100	1845	1787	97	800	808	101	4600	4497	98	425	425	100	20214	19913	98,5
HEPATITIS B 2	2340	2220	95	200	159	80	4284	4124	96	3433	3358	98	270	273	101	2017	1996	99	1845	1787	97	800	752	94	4170	4126	99	425	451	106	19784	19246	97,3
HEPATITIS B 3	2340	2131	91	200	147	74	4284	4119	96	3433	3048	89	270	262	97	2017	1888	94	1845	1559	85	800	625	78	4170	3483	84	425	423	99	19784	17685	89,4
DTaP-IPV 1	2340	2111	90	200	151	76	4284	3854	90	3433	3235	94	270	264	98	2017	1959	97	1845	1698	92	800	671	84	4170	3885	93	425	410	96	19784	18238	92,2
DTaP-IPV 2	2340	2033	87	200	174	87	4284	3862	90	3433	3106	91	270	262	97	2017	1872	93	1845	1643	89	800	645	81	4170	3694	89	425	399	94	19784	17690	89,4
DTaP-IPV 3	2340	2004	85	200	151	76	4284	3762	88	3433	3006	88	270	246	91	2017	1814	90	1845	1561	85	800	610	76	4170	3474	83	425	435	102	19784	17063	86,2
Hib 1	2340	2132	91	200	153	77	4284	3970	93	3433	3211	94	270	265	98	2017	1905	94	1845	1700	92	800	670	84	4170	3862	93	425	408	96	19784	18276	92,4
Hib 2	2340	2054	88	200	180	90	4284	3934	92	3433	3092	90	270	272	101	2017	1870	93	1845	1629	88	800	644	81	4170	3601	86	425	400	94	19784	17676	89,3
MRP 1	2340	2118	91	200	152	76	4291	3801	89	3524	3126	89	249	227	91	2017	1999	99	1845	1469	80	780	568	73	4050	3684	91	425	427	100	19721	17571	89,1

Tablica 3. Godišnja pokrivenost imunizacijama u Federaciji BiH, 2014.godina (docjepljivanje)

Vrsta cjepiva	Unsko-sanski			Posavski			Tuzlanski			Zeničko-dobojski			Bosansko-podrinjski			Srednjo-bosanski			Hercegovačko-neretvanski			Zapadno-hercegovački			Sarajevski			Kanton 10			Federacija BiH		
	Br.planiranih	Br.cijepljenih	%	Br.planiranih	Br.cijepljenih	%	Br.planiranih	Br.cijepljenih	%	Br.planiranih	Br.cijepljenih	%	Br.planiranih	Br.cijepljenih	%	Br.planiranih	Br.cijepljenih	%	Br.planiranih	Br.cijepljenih	%	Br.planiranih	Br.cijepljenih	%	Br.planiranih	Br.cijepljenih	%	Br.planiranih	Br.cijepljenih	%	Br.planiranih	Br.cijepljenih	%
Hib	2255	2063	92	230	145	63	4843	3809	79	3340	3032	91	274	236	86	2250	1725	77	1850	1398	76	770	560	73	3900	2456	63	463	470	101	20175	15894	78,8
POLIO I	2305	1928	84	230	153	67	4727	3609	76	3244	2929	90	274	230	84	2250	1649	73	1850	1386	75	770	482	63	3900	2379	61	463	418	90	20013	15163	75,8
DTaP-IPV rev.	2016	1283	64	205	109	53	3382	2683	79	2284	2284	100	205	186	91	1762	1205	68	1380	1071	78	592	401	68	2925	1631	56	346	340	98	15097	11193	74,1
DT pediatric	1100	1073	98	30	24	80	1200	1087	91	1202	954	79	60	54	90	588	574	98	600	504	84	250	165	66	1200	1193	99	165	57	35	6395	5685	88,9
POLIO II	1100	1029	94	54	53	98	1200	991	83	1301	1002	85	60	52	87	750	718	96	600	502	84	250	158	63	1600	1181	74	165	161	98	7080	5947	84,0
MRP 2	2716	2534	93	250	182	73	4516	3779	84	3701	3352	91	241	201	83	2480	2436	98	1840	1690	92	800	761	95	3600	3491	97	465	433	93	20609	18859	91,5
dT adultis	3135	2172	69	450	315	70	5128	3906	76	4108	3804	93	338	275	81	3150	2891	92	2850	2108	74	1150	1018	89	3300	2157	65	900	418	46	24509	19064	77,8
POLIO III	3135	2093	67	450	315	70	5128	3784	74	4117	3705	90	338	286	85	3150	2591	82	2850	2104	74	1150	1009	88	3300	2385	72	900	420	47	24518	18692	76,2
Tetanus	3415	2956	87	460	417	91	5650	4866	86	5592	4999	89	352	320	91	3150	2667	85	3530	1758	50	1100	1012	92	3650	3604	99	980	756	77	27879	23355	83,8

1.1.1 IMUNIZACIJA PROTIV TUBERKULOZE

Ciljna vrijednost obuhvata imunizacijom preko 90%, zabilježena je samo za BCG cjepivo u 2014. godini, i iznosi 98,1% za Federaciju BiH, tj. od planiranih 20.214 obveznika cijepjeno je njih 19.823. Niža pokrivenost je zabilježena samo u Posavskom kantonu. Kao što je i u ranijim izvještajima navedeno, određeni broj djece u graničnim kantonima se rađa i cjepi u Republici Hrvatskoj. U petogodišnjem razdoblju, bolji obuhvat je ostvaren samo u 2012. godini kada je iznosio 98,8% (tablica 4).

Tablica 4. Pokrivenost (%) BCG cjepivom po kantonima u FBiH, usporedni podaci 2014 – 2010.godina

Kanton / godina	Unsko-sanski	Posavski	Tuzlanski	Zeničko-dobojski	Bosansko-podrinjski	Srednjo-bosanski	Hercegovačko-neretvanski	Zapadno-hercegovački	Sarajevski	Kanton 10	FBiH
2014	97,1	77,5	99,4	99,2	96,3	99,1	97,6	99,6	97,5	92,0	98,1
2013	93,8	53,4	92,9	96,4	97,9	92,8	92,8	92,8	98,2	88,4	94,2
2012	96,5	83,7	99,4	99,4	100,0	99,9	98,1	100,0	99,2	100,0	98,8
2011	92,2	96,5	98,3	92,9	91,5	99,4	89,7	94,6	96,2	86,0	95,0
2010	91,3	90,8	98,9	89,3	98,7	99,4	95,0	96,3	98,8	99,3	95,7

2.1.2 IMUNIZACIJA PROTIV HEPATITISA B

Obuhvat sa tri doze Hep B cjepiva u 2014. godini je iznosio 89,4%, odnosno 17.685 obveznika. Pokrivenost preko 90% je zabilježena u Unsko-sanskom, Tuzlanskom, Bosansko-podrinjskom, Srednjobosanskom i Kantonu 10. U razdoblju 2010-2014. primjetan je blagi porast obuhvata imunizacijom djece protiv hepatitisa B (tablica 5).

Tablica 5. Pokrivenost (%) HepB 1 i HepB 3 dozom po kantonima FBiH, usporedni podaci 2014 – 2010.god.

Kanton	Unsko-sanski	Posavski	Tuzlanski	Zeničko-dobojski	Bosansko-podrinjski	Srednjo-bosanski	Hercegovačko-neretvanski	Zapadno-hercegovački	Sarajevski	Kanton 10	FBiH
2014											
HepB 1	97,4	77,0	100,0	99,2	95,2	100,0	96,9	101,0	97,8	100,0	98,5
HepB 3	91,1	73,5	96,1	88,8	97,0	93,6	84,5	78,1	83,5	99,5	89,4
Stopa odustajanja %	6,5	4,5	3,9	10,5	N/P	6,4	12,79	22,7	14,6	0,5	9,2
2013											
HepB 1	93,8	52,5	92,2	95,4	97,0	92,6	94,0	96,5	99,1	84,9	94,2
HepB 3	93,8	72,5	88,7	89,4	93,4	84,6	96,5	87,0	85,5	99,6	88,6
Stopa odustajanja %	0,1	N/P	3,8	6,3	3,7	8,6	2,6	9,8	13,7	N/P	5,9
2012											
HepB 1	96,2	82,6	98,9	99,9	98,6	99,8	97,8	100,0	99,0	92,8	98,5
HepB 3	87,3	92,1	84,7	91,0	91,2	87,5	90,0	92,5	84,0	90,0	87,3
Stopa odustajanja %	9,3	N/P	14,4	8,9	7,5	12,3	8,0	7,5	15,2	3,0	11,4
2011											
HepB 1	93,4	94,4	100,0	94,9	91,5	99,6	90,7	99,9	93,7	92,6	95,7
HepB 3	81,6	88,6	96,2	87,4	97,0	97,1	93,1	91,8	79,1	91,8	88,7
Stopa odustajanja %	12,6	6,1	3,8	7,9	N/P	2,5	N/P	8,1	15,6	0,9	7,3
2010											
HepB 1	92,5	90,8	98,9	91,7	96,5	97,7	94,7	97,3	96,0	100,0	95,5
HepB 3	88,7	88,6	82,8	89,0	92,2	79,6	89,1	90,1	83,9	86,7	84,3
Stopa odustajanja %	4,1	2,4	16,3	2,9	4,5	18,5	6,0	7,4	12,6	13,3	11,7

N/P=nije primjenjivo

Stopa odustajanja HepB 1 - HepB 3 u 2014. godini u Federaciji BiH iznosi 9,2%. Stopa odustajanja preko 10% zabilježena je u Zeničko-dobojskom kantonu, Hercegovačko-neretvanskom, Sarajevskom i značajno iznad u Zapadno-hercegovačkom kantonu. Ovi podaci odražavaju nedovoljni obuhvat cijepljenjem, odnosno postupni pad obuhvata drugom i/ili trećom dozom. Stope odustajanja preko 10% posto zabilježene su u pojedinim kantonima u petogodišnjem razdoblju (tablica 5).

1.1.3 IMUNIZACIJA PROTIV DIFTERIJE, TETANUSA, PERTUSISA I POLIOMIJELITISA

Na području Federacije BiH u 2014. godini obuhvat cijepljenjem djece do godinu dana s tri doze četverovalentnog cjepiva protiv difterije, tetanusa, pertusisa i polimijelitisa je iznosio 86,2%, tj. od planiranih 19.784, cijepljeno je 17.063 dojenčadi (tablica 2). Pokrivenost preko 90% zabilježena je samo u Bosansko-podrinjskom i Kantonu 10.

Obuhvat DTaP-IPV cjepivom u petogodišnjem razdoblju (tablica 6) pokazuje nešto niže vrijednosti u 2014. godini u odnosu na 2013. (86,5%), 2012. (90,2%) i 2011. (88,6%).

Stopa odustajanja DTaP-IPV1 - DTaP-IPV3 u 2014. godini u Federaciji BiH iznosi 7,0%. Svi kantoni, osim Sarajevskog, su imali vrijednosti ispod 10%. Kada su vrijednosti ispod 10%, djeca koja su primila početnu dozu DTaP-IPV cjepiva su vrlo vjerojatno primila sve tri potrebne doze, indicirajući visoku razinu zdravstvene zaštite i provedbe programa imunizacije. U razdoblju 2010-2014., nisu zabilježene vrijednosti stope odustajanja veće od 10% (tablica 6).

Tablica 6. Pokrivenost (%) DTaP-IPV 1 i DTaP-IPV 3 dozom po kantonima FBiH, usporedni podaci 2014 – 2010.godina

Kanton	Unsko-sanski	Posavski	Tuzlanski	Zeničko-dobojski	Bosansko-podrinjski	Srednjo-bosanski	Hercegovačko-neretvanski	Zapadno-hercegovački	Sarajevski	Kanton 10	FBiH
2014 DTaP-IPV1	90,2	75,5	92,3	94,2	97,8	97,1	92,0	83,9	93,2	96,5	92,7
	DTaP-IPV 3	85,6	75,5	87,8	87,6	91,1	89,9	84,6	76,3	83,3	102,4
Stopa odustajanja %	5,1	0	4,87	7,0	6,9	7,4	8,0	9,1	10,6	N/P	7,0
2013 DTaP-IPV1	91,8	69,5	88,3	93,1	96,9	87,6	91,6	89,6	94,7	95,7	91,1
	DTaP-IPV 3	91,7	70,3	84,9	87,6	88,4	79,4	90,6	85,9	85,6	99,6
Stopa odustajanja %	0,1	N/P	3,9	5,9	8,8	9,4	1,09	4,1	9,6	N/P	5,1
2012 DTaP-IPV1	90,1	87,9	94,9	96,8	95,8	95,6	95,3	99,1	96,8	96,8	95,3
	DTaP-IPV 3	87,0	84,7	92,1	91,0	91,2	92,1	90,5	93,3	87,4	94,7
Stopa odustajanja %	3,4	3,6	3,0	6,0	4,8	3,7	5,0	5,9	9,7	2,2	5,4
2011 DTaP-IPV1	89,0	100,0	96,7	95,2	91,5	95,0	98,7	93,9	98,7	99,0	95,8
	DTaP-IPV 3	84,5	89,5	96,4	86,3	98,5	90,7	98,1	88,6	77,4	96,2
Stopa odustajanja %	5,1	10,5	0,3	9,4	N/P	4,5	0,6	5,64	21,6	2,8	7,5
2010 DTaP-IPV1	85,5	85,9	91,3	92,6	92,6	89,8	89,8	89,8	88,2	96,5	89,9
	DTaP-IPV 3	83,9	80,4	82,7	86,4	70,0	84,0	86,7	86,0	79,6	90,0
Stopa odustajanja %	1,9	6,4	9,4	6,7	24,4	6,5	3,5	4,2	9,8	6,7	7,0

Docjepljivanje protiv difterije, tetanusa, pertusisa i poliomijelitisa se obavlja u petoj godini života. Kao što je navedeno, zbog nestašice četverovalentnog cjepiva na tržištu, u zadnjem kvartalu 2014. godine imunizacija je sprovedena s DT i OPV cjepivom. Obuhvat

docjepljivanjem DTaP-IPV-om je iznosio 74,1%, s tim da je u apsolutnim vrijednostima brojka za 4.751 manja u odnosu na 2013. godinu. Obuhvat DT cjevivom je iznosila 88,8% ili 5.676 cjepljenih (tablica 3).

Drugo docjepljivanje protiv difterije i tetanusa provodi se u četrnaestoj godini. Obuhvat cijepjenjem je u 2014. godini iznosio 77,8% (tablica 3), što predstavlja nižu vrijednost u odnosu na 2013. godinu kada je obuhvat iznosio 85,4%. U 2014. godini, niže vrijednosti obuhvata zabilježene su u Kantonu 10 (46,4%), Sarajevskom (65,4%), Unsko-sanskom (69,3%) i Posavskom kantonu (70,0%). Obuhvat cjevivom protiv tetanusa u 18 godini života, u 2014. godini iznosi 83,8%. Obuhvat preko 90% zabilježen je samo u Posavskom, Bosansko-podrinjskom, Zapadno-hercegovačkom i Sarajevskom kantonu (tablica 3).

Prvo docjepljivanje protiv dječje paralize provodi se oralnim POLIO cjevivom u drugoj godini, drugo docjepljivanje je spomenutim DTaP-IPV cjevivom u petoj godini i treće docjepljivanje oralnim POLIO cjevivom u četrnaestoj godini.

Tablica 7. Pokrivenost (%) POLIO docjepljivanjem po kantonima FBiH, usporedni podaci 2014 – 2010.god.

Kanton		Unsko-sanski	Posavski	Tuzlanski	Zeničko-dobojski	Bosansko-podrinjski	Srednjo-bosanski	Hercegovačko-neretvanski	Zapadno-hercegovački	Sarajevski	Kanton 10	FBiH
2014	POLIO I	83,6	66,5	76,3	90,3	83,9	73,3	74,9	62,6	61,0	90,3	75,8
	POLIO II	93,5	98,1	81,8	84,7	86,7	95,7	83,7	63,2	73,8	97,6	83,9*
	POLIO III	66,8	70,0	73,8	90,0	84,6	82,3	73,8	87,7	72,3	46,7	76,2
2013	POLIO I	90,9	73,4	75,7	93,8	96,6	69,8	82,4	77,1	74,9	93,7	81,0
	POLIO II	79,5	51,7	82,5	90,0	97,5	66,9	83,6	79,0	60,6	78,2	77,4
	POLIO III	92,9	96,1	71,5	88,3	98,9	98,7	95,3	95,5	63,2	99,8	85,8
2012	POLIO I	92,0	84,8	80,4	91,7	99,0	71,8	87,4	96,8	65,0	87,8	81,4
	POLIO II	86,6	65,8	79,8	93,1	99,4	85,4	86,4	81,8	83,8	92,5	85,4
	POLIO III	93,9	86,6	85,6	91,9	98,7	96,1	99,1	99,8	99,1	65,9	92,9
2011	POLIO I	89,8	98,4	79,6	93,1	93,6	87,3	96,4	98,5	68,6	100,0	85,0
	POLIO II	86,4	77,0	76,7	88,3	98,6	82,5	80,2	113,3	56,1	91,6	79,2
	POLIO III	82,9	8,8	78,0	71,7	99,4	98,2	58,5	59,8	32,3	100,0	68,1
2010	POLIO I	80,9	76,1	77,9	89,6	91,7	73,9	82,3	71,8	98,8	88,9	83,6
	POLIO II	76,8	65,9	80,7	88,0	75,2	67,5	82,0	97,7	94,8	76,2	82,5
	POLIO III	97,4	94,1	85,4	92,0	97,2	92,3	100,0	79,4	98,5	97,7	92,9

*IPV ili OPV

Obuhvat u 2014. godini je iznosio: prvo docjepljivanje 75,8%, drugo docjepljivanje 83,9% (DTaP-IPV 74,1%) i treće docjepljivanje 76,2%. Obuhvat docjepljivanjem je nešto niži, osim za POLIO II, u odnosu na prethodne godine (tablica 7).

1.1.4 IMUNIZACIJA PROTIV BOLESTI UZROKOVANIH HEMOFILUSOM INFLUENCE TIP B

U Federaciji BiH je obuhvat sa tri doze Hib cjepiva u 2014. godini iznosio 78,8%, odnosno 15.894 cjepljenih (tabela 5). Obuhvat prvom dozom cjepiva je iznosio 92,4%, odnosno drugom dozom 89,3%. Obuhvat preko 90% je zabilježen u Unsko-sanskom, Zeničko-dobojskom i Kantonu 10.

U petogodišnjem razdoblju, veći obuhvat Hib imunizacijom u odnosu na 2014. godinu je zabilježen samo u 2011. godini (85,0%) (tablica 8).

Tablica 8. Pokrivenost (%) Hib 1, Hib 2 i Hib 3 dozom po kantonima FBiH, usporedni podaci 2014 – 2010.god

Kanton		Unsko-sanski	Posavski	Tuzlanski	Zeničko-dobojski	Bosansko-podrinjski	Srednjo-bosanski	Hercegovačko-neretvanski	Zapadno-hercegovački	Sarajevski	Kanton 10	FBiH
2014	Hib 1	91,1	76,5	92,7	93,5	98,1	94,4	92,1	83,8	92,6	96,0	92,4
	Hib 2	87,8	90,0	91,8	90,1	100,7	92,7	88,3	80,5	86,4	94,1	89,3
	Hib 3	91,5	63,0	78,6	90,8	86,1	76,7	75,6	72,7	63,0	101,5	78,8
2013	Hib 1	91,1	65,7	91,0	92,7	97,3	86,3	92,0	89,0	89,9	97,6	90,5
	Hib 2	87,4	66,9	92,0	90,8	96,1	86,5	89,3	83,0	79,5	99,8	87,5
	Hib 3	94,1	73,4	70,6	89,8	91,6	66,0	83,6	75,3	60,4	97,4	76,2
2012	Hib 1	90,2	73,6	85,1	94,8	95,8	90,0	95,2	99,4	90,8	95,7	90,8
	Hib 2	90,2	69,9	73,1	89,6	91,2	84,7	92,8	94,4	84,4	94,0	84,9
	Hib 3	89,0	79,1	72,9	83,7	99,4	60,3	87,2	82,8	58,2	88,9	74,8
2011	Hib 1	91,7	99,6	97,4	97,1	100,0	95,0	100,0	99,6	99,3	100,0	97,4
	Hib 2	84,2	98,3	97,1	93,6	100,0	94,2	100,0	96,0	84,6	91,2	92,2
	Hib 3	87,1	98,4	82,5	93,5	99,2	85,8	96,6	90,9	68,6	100,0	85,0
2010	Hib 1	75,3	85,9	80,0	83,6	92,2	84,7	86,1	85,0	76,5	93,0	81,0
	Hib 2	75,2	96,2	78,1	83,5	86,5	82,9	86,1	83,9	70,5	93,0	79,1
	Hib 3	61,0	76,1	68,1	83,9	91,7	63,4	78,5	65,8	84,8	85,9	73,2

1.1.5 IMUNIZACIJA PROTIV MORBILA, RUBEOLE I PAROTITISA

U 2014. godini, obuhvat imunizacijom protiv morbila, rubeole i parotitisa u Federaciji BiH je iznosio 89,1%, tj. od planiranih 19.721, cijepljeno je 17.571 dojenčadi (tabela 11). Postignuti obuhvat je niži od ciljne vrijednosti, koja za MRP cjepivo iznosi 95%. Obuhvat preko 95% je zabilježen u Srednjobosanskom i Kantonu 10. Najniži obuhvati su zabilježeni u Zapadno-hercegovačkom (72,8%) i Posavskom kantonu (76,0%).

Tablica 9. Pokrivenost (%) MRP 1 i MRP 2 dozom po kantonima FBiH, usporedni podaci 2014 – 2010.god.

Kanton		Unsko-sanski	Posavski	Tuzlanski	Zeničko-dobojski	Bosansko-podrinjski	Srednjo-bosanski	Hercegovačko-neretvanski	Zapadno-hercegovački	Sarajevski	Kanton 10	FBiH
2014	MRP 1	90,5	76,0	88,6	88,7	91,2	99,1	79,6	72,8	91,0	100,5	89,1
	MRP 2	93,3	72,8	83,7	90,6	83,4	98,2	91,8	95,1	97,0	93,1	91,5
2013	MRP 1	93,3	69,1	83,9	91,6	98,1	83,4	90,8	87,9	83,2	99,8	87,3
	MRP 2	85,7	99,6	82,0	94,5	97,6	83,1	88,0	74,1	86,0	78,4	85,9
2012	MRP 1	92,9	97,4	91,1	92,1	98,9	90,1	97,2	86,9	91,2	99,6	92,2
	MRP 2	97,9	69,4	86,4	93,6	98,8	85,3	79,6	74,0	85,3	84,0	85,3
2011	MRP 1	88,6	87,9	82,4	93,2	97,7	97,3	94,8	94,6	77,7	93,0	87,8
	MRP 2	76,2	82,9	76,8	91,5	97,5	96,7	97,3	80,8	83,3	100,0	85,5
2010	MRP 1	88,0	87,5	83,3	90,1	94,4	90,0	94,4	82,1	89,0	93,5	88,3
	MRP 2	86,4	66,4	75,9	94,6	92,6	96,4	100,0	95,9	98,3	69,9	89,8

U razdoblju 2010-2014., samo je 2012. godine postignut bolji obuhvat MRP cjepivom u odnosu na rezultat u 2014. godini (tablica 9).

Docjepljivanje MRP cjepivom vrši se u 6 godini. U Federaciji BiH u 2014. godini obuhvat iznosi 91,5% (tabela 11), što predstavlja bolji obuhvat u odnosu na prethodne godine, a rezultat je dodatnih aktivnosti kao odgovor na epidemiju morbila.

2. POSTVAKCINALNE REAKCIJE

Prema Pravilniku o načinu provođenja obvezne imunizacije, imunoprofilakse i kemoprofilakse protiv zaraznih bolesti te o osobama koje se podvrgavaju toj obvezi („Službene novine Federacije BiH“, br.22/07), definirana je procedura u nadzoru nad neuobičajenim reakcijama na primljeno cjepivo. Doktor medicine koji utvrdi neuobičajenu reakciju na primljeno cjepivo dužan je o tome izvjestiti Federalni zavod na obrascu „Prijava postvaccinalnih komplikacija“.

Zavodu za javno zdravstvo FBiH, u 2014. godini prijavljene su 23 postvaccinalne reakcije (tabela 12). Najviše neželjenih postvaccinalnih reakcija prijavljeno je nakon cijepljenja MRP cjepivom, i to meningitis serozni (1 slučaj), parotitis (6), generalizirani osip (1), otok i crvenilo na mjestu uboda praćen povišenom tjelesnom temperaturom (1). Sve prijavljene postvaccinalne reakcije u 2014. godini za FBiH, po vrsti cjepiva i obliku reakcije, navedene su u tablici 10. Od 5 prijavljenih slučajeva neželjenih postvaccinalnih reakcija nakon primljenog Ana-Te cjepiva, četiri se odnose na učenike iste škole, koji su cijepljeni isti dan, na istom cjepnom punktu.

Tablica 10. Prijavljene postvakcinalne reakcije u FBiH, 2014. godina

Vrsta cjepiva	Ukupno dato doza u FBiH, 2014.god.	Broj prijavljenih postvakcinalnih reakcija u FBiH, 2014.godina	Broj postvakcinalnih reakcija na 10.000 datih doza	Vrsta reakcije
DT ped + OPV	30 306	2	0,66	- lokalni otok i crvenilo (2)
Trimovax (MRP)	36 430	9	2,5	- otok ubodnog mjesta, crvenilo, povišena temperatura (2) - postvakcinalni parotitis (6)
Tetanus – Ana -Te	23 349	5	2,14	- nestabilan hod, malaksalost, trnjenje glave i ekstremiteta, otežano i ubrzano disanje (5)
Tetraxim (DTaP-IPV) + Act Hib	100 131	4	0,4	- lokalni otok i crvenilo (1) - generaliziran osip (1) - neutješan plač (2)
Tetraxim (DTaP-IPV)	64 284	3	0,5	- lokalni otok i crvenilo (1) - bljedilo, somnolencija (1) - neutješan plač uz lokalni otok (1)

3. EPI BOLESTI

Nakon epidemije rubeole 2009/10, parotitisa 2010/2012, u februaru 2014. godine započela je epidemija morbila u Srednjobosanskom kantonu, u kojoj je do kraja 2014. godine na području Federacije BiH ukupno registrirano 3.426 slučajeva morbila. Prema cijepnom statusu, među oboljelim je bilo 79,3% necijepljenih ili nepotpuno cijepljenih, za 18,8% cijepni status nije bio poznat (tablica 11, grafikon 1). Prema izvještaju SZO, Bosna i Hercegovina se prema broju registriranih slučajeva morbila u Europskom regionu u 2014/15, sa 5.340 registriranih slučajeva nalazi na drugom mjestu, odmah poslije Kirgistanu.

Pred kraj 2009. godine, u sklopu Programa eliminacije morbila, rubeole, uveden je laboratorijski nadzor za ove dvije bolesti (Ref. laboratorij UKC u Sarajevu i kontrolni laboratorij u Luksemburgu). Prema preporukama SZO, u cilju eliminacije morbila i rubeole u Europskom regionu, u Federaciji BiH je uveden nadzor baziran na slučaju radi otkrivanja, istraživanja i potvrđivanja sumnjivih slučajeva na morbile i rubeolu u zajednici.

U 2014. godini među cijepljenjem preventabilnim bolestima registrirano je 5 slučajeva rubeole, 117 slučajeva parotitisa i 41 slučaj pertussisa.

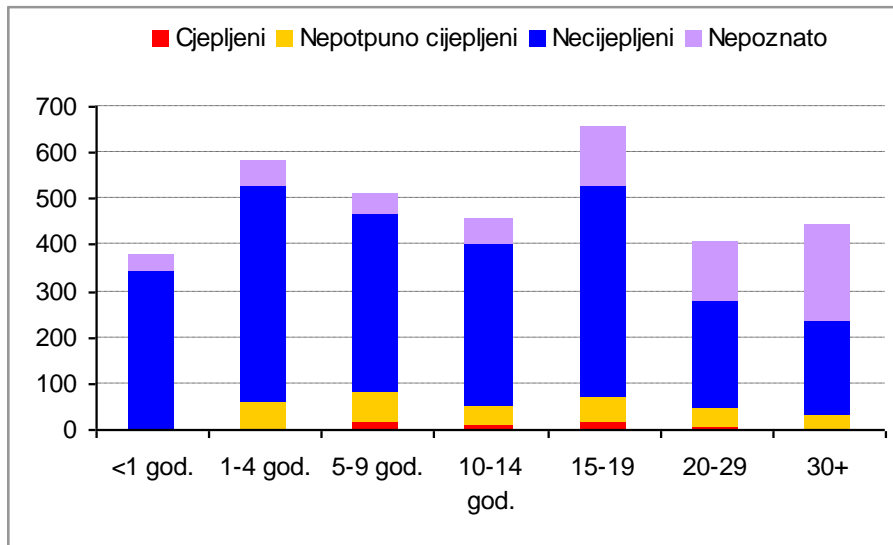
Tablica 11. Cijepni status oboljelih od cijepljenjem prevantabilnih bolesti (CPB) u FBiH, po bolesti i dobi, u 2014. godini

Bolest	Cijepni status	Dobne skupine							Ukupno
		<1	1 - 4	5 - 9	10 - 14	15 - 19	20 - 29	30+	
Morbili	Cijepljeni			15	10	17	7	1	62
	Nepotpuno cijepljeni		61	65	42	54	36	31	289
	Necijepljeni	344	466	389	350	457	234	202	2442
	Nepoznato	33	54	41	55	126	129	207	645
Rubeola	Cijepljeni		1						1
	Nepotpuno cijepljeni		1						1
	Necijepljeni	1		1					2
	Nepoznato							1	1
Parotitis ep.	Cijepljeni		9	8	4	1			22
	Nepotpuno cijepljeni	1	4	11	1				17
	Necijepljeni	3	8	8	2	5	3	6	35
	Nepoznato	1	4	8	9	2	5	14	43
Pertussis	Cijepljeni			1	2				3
	Nepotpuno cijepljeni	1		1	1				3
	Necijepljeni	10	11	3			1		25
	Nepoznato	4	1	3	2				10

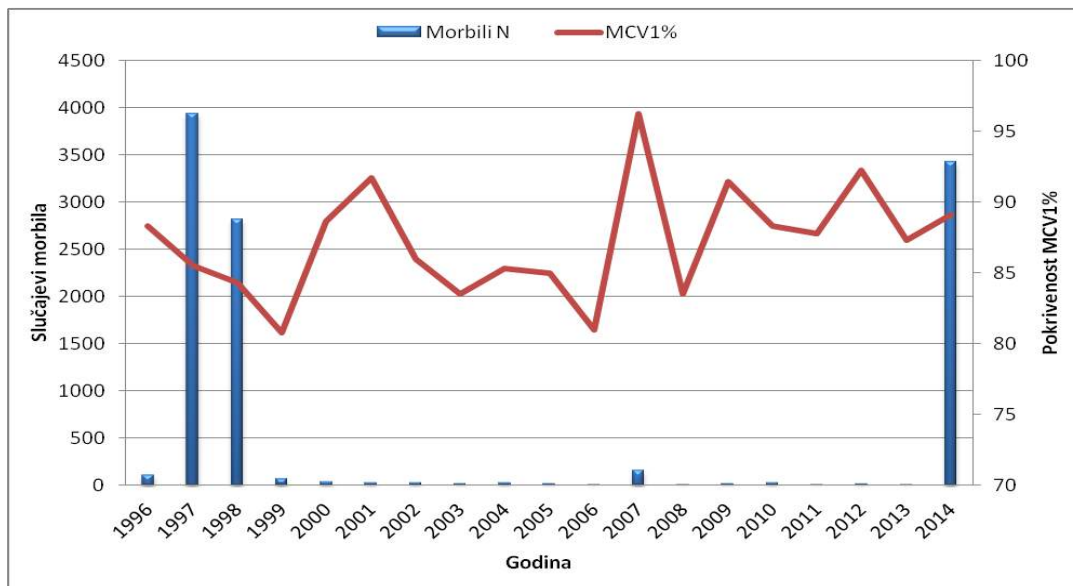
Invazivna oboljenja koja uzrokuje hemofilus influence tip b, u Federaciji BiH se ne prijavljuju, tako da pouzdanim informacijama o njima Zavod za javno zdravstvo FBiH ne raspolaže.

Postoje poteškoće u realizaciji Strategije eliminacije morbila, rubeole i CRS (kongenitalnog rubeola sindroma), jer zahtijevani indikatori kvalitete nadzora se ne mogu postići pasivnim nadzorom kakav se uglavnom provodi na terenu. Postoje poteškoće u laboratorijskoj potvrdi u referalnom laboratoriju, odnosno u mreži laboratorija, po standardiziranim procedurama. Neophodno je raditi na relizaciji planova proisteklih iz Strategije eliminacije - poboljšanju nadzora, postizanju visokog obuhvata s dvije doze MRP cjepiva i dopunskoj imunizaciji.

Grafikon 1 : Oboljeli od morbila u FBiH u 2014. godini, po dobi i cijepnom statusu

Grafikon 2. Slučajevi morbila i obuhvat prvom dozom vakcine protiv morbila, Federacija BiH 1996-2014.

Kao rezultat nedovoljnog obuhvata imunizacijom, koji je samo 2007. godine dosegao ciljnih 95%, u razdoblju 1996-2014. godina registriiraju se epidemije morbila. Tako je 1997. godine registrirano 3.937 oboljelih od morbila, 1998. 2.811 oboljelih, 2007. 156 oboljelih i 2014. 3.426 oboljih.

3.1 NADZOR NAD AFP (AKUTNA FLAKCIDNA PARALIZA)

U toku 2014. godine, u svijetu je registrirano 359 slučajeva dječije paralize (tablica 12). Blizu 95% slučajeva se registriira u endemičnim zemljama, (Pakistan,Afganistan I Nigerija). Unatoč velikom napretku u iskorjenjivanju ove bolesti u svijetu, uporno javljanje bolesti u ove tri zemlje predstavljaj prijetnju za svu djecu svijeta.

Tablica 12. Registrirani slučajevi dječije paralize u svijetu

Države	Ukupno oboljelih od POLIA,u 2014.g
Pakistan	306
Avganistan	28
Nigerija	6
Somalija	5
Ekvatorijalna Gvineja	5
Irak	2
Kamerun	5
Sirijska Arapska Republika	1
Etiopija	1

Ratni sukobi, politička nestabilnost, nedostupnost zdravstvenoj zaštiti, predstavljaju izazove za globalno iskorjenjenje dječije paralize. Visoke stope vakcinacije i dobar nadzor nad akutnom flakcidnom paralizom ostaju zlatni standardi za održavanje statusa zemlje oslobođene od dječije paralize.

U Federaciji BiH, u 2014. godini su registrirana 3 slučaja akutne flakcidne paralize, u Tuzlanskom, Zeničko-dobojskom i Sarajevskom kantonu.

Svi prijavljeni slučajevi su prijavljeni i istraženi na vrijeme, pregledani nakon 60 dana od pojave bolesti, a uzorci stolice su obrađeni u akreditiranoj laboratoriji za polio Svjetske zdravstvene organizacije (Rim), i svi su negativni na POLIO virus (tablica 13).

Tablica 13. Rezultati završne klasifikacije eksperimentalne komisije vezane za klasifikaciju polia na području FBiH, 2014. g.

Broj slučajeva AFP-a	Konačna klasifikacija
0	Potvrđeni kao poliomijelitis
3	Odbačeni kao poliomijelitis
0	Odgovara poliomijelitisu (definicija SZO)
0	Odgovara poliomijelitisu, moguća povezanost sa vakcinom
0	Potvrđena povezanost sa vakcinom
0	Pregledani od strane odbora, dodatni klinički podaci se čekaju
0	Uvezeni divlji polio virus
0	Uvezeni poliomijelitis koji je kompatibilan
	Kliničku dijagnozu ovih slučajeva (FED -001-Sy Guillian Barre; FED-002 – Sy Guillian Barre (Laesio cerebelli minoris); FED-003- Sy Guillian Barre;

U 2014–oj godini, osjetljivost nadzora nad AFP je ispod zadane vrijednosti i iznosi 0,8/100 000 djece mlađe od 15 godina. U zadnjih 5 godina, stupanj pokrivenosti je ispod 90% (osim u 2012. godini, 90,2%, tablica 14), kao i značajan broj kantona sa nižom pokrivenošću sa tri doze vakcine protiv dječije paralize (tablica 15), ukazuje na činjenicu da standardi za očuvanje “polio free” statusa nisu ispoštovani, te da postoje razlozi za zabrinutost RCC (Regionalni komitet za cerifikaciju eradikacije poliomijelitisa), koji je u Izvještaju nakon svog 28. sastanka održanog 3-5. juna 2014. godini u Kopenhagenu konstatirao da su Bosna i Hercegovina, Rumunija i Ukrajina i dalje zemlje sa visokim rizikom od unosa divljeg polio virusa.

Tablica 14. Pokrivenost (%) sa 3 doze polia djece mlađe od jedne godine u FBiH, za razdoblje 2010 – 2014. godina

Pokrivenost vakcinacijom protiv poliomijelitisa	Godina				
	2010	2011	2012	2013	2014
Procjena nacionalne pokrivenosti (3 doze kod djece < 1 godine)	83,2%	88,6%	90,2%	86,5%	86,2%

Tablica 15. Pokrivenost (%) sa 3 doze polia djece mlađe od jedne godine u FBiH, za razdoblje 2010. – 2014.godina

Administrativno područje/kanton	Godina				
	2010	2011	2012	2013	2014
Unsko-sanski	83,9	84,5	87,0	91,7	85,6
Posavski	80,4	89,5	84,7	70,3	75,5
Tuzlanski	82,7	96,4	92,1	84,9	87,8
Zeničko-dobojski	86,4	86,3	91,0	87,6	87,6
Bosansko-podrinjski	70,0	98,5	91,2	88,4	91,1
Srednjobosanski	84,0	90,7	92,1	79,4	89,9
Hercegovačkoneretvanski	86,7	98,1	90,5	90,6	84,6
Zapadnohercegovački	86,0	88,6	93,3	85,9	76,3
Sarajevski	79,6	77,4	87,4	85,6	83,3
Kanton 10	90,0	96,2	94,7	99,6	102

*MICS 4 istraživanje, (2011-2012.) 12.8% djece, dobi 18-29 mjeseci je primilo 3 doze polio vakcine. Identificiran visok stupanj odustajanja.

4. ZAKLJUČCI

- Problemi u aktivnom nadzoru nad EPI bolestima i provođenju strategija i planova eliminacije bolesti su i dalje prisutni
- Kao posljedica nedovoljnog obuhvata cijepljenjem javljaju se epidemije cijepljenjem preventabilnih bolesti, osobito među adolescentima
- Problemi u nabavci i snabdijevanju cjepivima
- Problem planiranja, metodologije izvještavanja, cenzusa, migracija i dalje utječu na stupanj pokrivenosti
- Nizak obuhvat cijepljenjem teško dostupne populacije (djeca romske nacionalnosti)
- Reforma zdravstva utječe na provedbu programa imunizacije (usmjeravanje provođenja programa imunizacije u obiteljsku medicinu, pitanje dostupnosti zdravstvene zaštite, kadrovske promjene-pozicioniranje izvođača cijepljenja)
- Izvršitelji Programa imunizacije nedovoljno „zainteresirani“ za evidenciju /prijavljivanje/izvještavanje

5. PREPORUKE

- Jačanje koordinacije svih relevantnih aktera u Programu
- Redovito snabdijevanje kvalitetnim cjepivima (nabavka na vrijeme, zaliha na svim razinama, obnova hladnog lanca)
- Unaprjeđenje Programa imunizacije, uvođenje petovalentnog cjepiva
- Osigurano financiranje Programa (ne samo nabavke cjepiva)
- Višegodišnji plan financiranja Programa imunizacije
- Provesti dopunsku imunizaciju nepotpuno cijepljene djece prema Programu cijepljenja
- Kontinuiran rad sa zdravstvenim radnicima, roditeljima, medijima
- Kontinuirana edukacija romskih medijatora o značaju cijepljenja
- Rad na zdravstvenom osiguranju djece romske nacionalnosti
- Intenzivirati akcije cijepljenja djece romske nacionalnosti
- Jačanje i motiviranje kadra uključenog u provođenje programa imunizacije
- Informatizacija provođenja programa, uspostava Registra cijepljenja
- Supervizija - nadzor nad aktivnostima, nuspojavama cijepljenja
- Jačanje Programa imunizacije putem IEC (informacija, edukacija, komunikacija)